

Tidrik – mõistuse, tahtejõu ja väarikuse sümbioos. Loe lk 5

Ubjas avati ametliku avamänguga multifunktsionaalne liivaväljak

SIIRI KOHVER
spordi- ja terviseedenduse spetsialist

3. juunil avati Ubja Küla-keskuse multifunktsionaalne liivaväljak. Väljakul saab mängida rannavõrkpalli ja rannatennist.

Avamisel tänas külaseltsi eestvedaja Merli Tamme-mägi kõiki projekti panustanud, vallavanem Mairo Nõlvak kiitis aktiivset kogukonda ja nende initsiatiivi.

Avamängu tegi platsil Tõrremäe Võrkpalliklubi esindus. Traditsioonilise tordi asemel pakuti külalistele jäätist. Suuremad ja väiksemad seklusraja sõbrad said lisaks rannatennisele katsetada ka köiel kõndimist ja proovida kätt erinevates osavusmängudes.

Kuidas kõik alguse sai?

2021. aasta kevadel pöördus minu poole Ubja küla-keskuse perenaine Merli Tamme-mägi ja rääkis ideest uuendada küla-keskuse juures asuvat võrkpalliväljakut. Argumendid selleks olid ümberlõkamatud: olemasolev rannavõrkpalliväljak oli amortiseerunud, liivaväljak tekstiilkate kõdunenud, rohujuurestik levinud üle kogu väljaku, mänguala ebakvaliteetne ja ei olnud kasutajate jaoks atraktiivne. Mängualal ei

Liivaväljaku avasid võrkpallurid.

olnud ümber turvaaeda ning pall veeres tihti sõiduteele ja autoparklasse, tekitades liiklusohtlikke olukordi. Liivaväljal puudusid servi- ja turvaala ning olemasolev ala/plats ei võimaldanud korraldada sportlike mõõduvõtte ehk siis väliüritusi ja võistlusi. Meil oli soov seda muuta.

Nädal hiljem istusime küla-keskuse laua taga ja panime plaani paika.

Mõtlesime läbi kogukonna soovid ja vajadused, koostasime võimaliku eelarve, nuputasime, kust leida eelarvelisi vahendeid. Nii saigi esitatud projekt „Ubja kogukonna multifunktsionaalse liivaväljaku rajamine“ kohaliku omavalitsuse programmi (KOP). Kirjapandu kõnetas rahastajaid ning projektitaotlus sai positiivse vastuse.

Projekt oli vajalik selleks, et tõsta piirkonna inimeste liikumisaktiivsust. Olulisel kohal on ka ajakohaste ja atraktiivsete tingimuste loomine ning korras spordirajatis aitab kindlasti

Avamise puhul pakuti jäätist.

kaasa inimeste elukvaliteedi tõusule. Seega on multifunktsionaalne liivaväljak abivahend kogukonna teenuse väljaarendamisele.

Aktiivsete kogukonnaliikmete hulk antud piirkonnas on suur. Vabatahtlike tööna valmisid

kõnealuse projekti ettevalmistustööd – vana liiva eemaldamine, kaevetööd tehnikaga, kulunud tekstiilkanga eemaldamine, võrgupostide korrastamine, väljaku viimine õigesse mõõtkavasse ning uue tekstiilkanga paigaldamine, uus spetsiaalne liiv ja liiva transport ning selle laialilaotamine. Professionaalide poolt sai paigaldatud turvaaed ning soetatud liivaväljaku kasutamiseks vajalikud spordivahendid.

Lõpptulemusena loodi turvaline, nõuetekohane ja multifunktsionaalne liivaväljak, millel saab harrastada erinevaid sportlikke tegevusi: rannavõrkpalli, rannatennist, sulgpalli, rannajalgpalli, käsipalli jne. Korras plats võimaldab korraldada kogukonnal erinevaid välisüritusi ja kaasata erinevaid huvigruppe.

Kuna tööd said valmis 2021. aasta sügisel, siis lükkasime liivaväljaku avamise uue aasta kevadesse. 3. juunil peeti maha ka esimene ametlik avamäng. Väljak ootab mängijaid ning rannatennisereketeid on võimalik laenutada külaseltsilt. Head kasutamist ja uute kohtumisteni liivaväljakul!

Koostööna sünnivadki head asjad – selle aasta tegemistest ootavad oma järke Rakvere valla külade vahelised suvemängud ning volüümikate suvepäevad.

Kõnealuse projekti ettevalmistustööd – vana liiva eemaldamine, kaevetööd tehnikaga, kulunud tekstiilkanga eemaldamine, võrgupostide korrastamine, väljaku viimine õigesse mõõtkavasse ning uue tekstiilkanga paigaldamine, uus spetsiaalne liiv ja liiva transport ning selle laialilaotamine. Professionaalide poolt sai paigaldatud turvaaed ning soetatud liivaväljaku kasutamiseks vajalikud spordivahendid.

Lõpptulemusena loodi turvaline, nõuetekohane ja multifunktsionaalne liivaväljak, millel saab harrastada erinevaid sportlikke tegevusi: rannavõrkpalli, rannatennist, sulgpalli, rannajalgpalli, käsipalli jne. Korras plats võimaldab korraldada kogukonnal erinevaid välisüritusi ja kaasata erinevaid huvigruppe.

Kuna tööd said valmis 2021. aasta sügisel, siis lükkasime liivaväljaku avamise uue aasta kevadesse. 3. juunil peeti maha ka esimene ametlik avamäng. Väljak ootab mängijaid ning rannatennisereketeid on võimalik laenutada külaseltsilt. Head kasutamist ja uute kohtumisteni liivaväljakul!

Koostööna sünnivadki head asjad – selle aasta tegemistest ootavad oma järke Rakvere valla külade vahelised suvemängud ning volüümikate suvepäevad.

Kuldsete abielupaaride vastu võtt

Lääne-Viru Omavalitsuste Liit (VIROL) koostöös Rakvere kristlike kogudustega korraldab vastuvõtu Lääne-Virumaa väarikatele abielupaaridele, kellel on käesoleval aastal täitunud või täitumas 50, 55, 60, 65 jne abieluaastat.

Ootame lähedaste ja sõprade telefonikõnesid või e-kirju hiljemalt 10. augustiks registreerimaks austamissünnundusele oma tänavu väarikat pulma-aastapäeva tähistavaid vanemaid, v anavanemaid, teisi lähedasi e-postile ingrid.parnamae@virol.ee; telefonil 5304 0823.

Lääne-Viru maakonnas toimub austamissünnundus juba 11. korda ning leiab aset 9. septembril kell 13.00 Rakvere Kolmainu kirikus.

Matuste registreerimine

Alates 1. juulist muutus Tõrma kalmistu matuste registreerimise kord.

Kui peres on kurb sündmus ja vaja on saata keegi viimsele teekonnale Tõrma kalmistul, tuleb matmise registreerimiseks pöörduda Rakvere vallavalitsusse. Varem tegeles registreerimisega Linnahoolduse OÜ Rakveres, kuid Tõrma kalmistu kuulub Rakvere vallale ja vajalikke toiminguid teeb edaspidi vallavalitsus.

Matuseid saab registreerida vallavalitsuse lahtiolekuaegadel. Palume kaasa võtta arstlik surmateatis ja pöörduda kantseleispetsialist Tiia Jürisoo (kab 4, tel 329 5943), juhiabi Janne Lainjärve (kab 3, tel 329 5944) või heakorraspetsialist Maia Simkini poole (kab 10, tel 527 7235).

Taotluse matuse registreerimiseks võib saata ka vallavalitsuse e-postile: vallavalitsus@rakverevald.ee.

Taotluses tuleb märkida hauaplatsi kasutaja nimi, maetava nimi ja isikukood, matja nimi ja isikukood, kalmistu kvartali number ja hauaplatsi aadress (need leiab veebilehel kalmistud.ee). Palume ka täpsustada, kas tuleb urni- või kirstumatus. Kui hauaplatsi kasutamise leping on sõlmimata, saab ka selle teha vallavalitsuses. Matuse registreerimine ja lepingu sõlmimine on tasuta.

Rakvere valla sportlane krooniti Eesti parimaks

Eesti Suusaliit lõpetas 26. mail Tallinna Lauluväljakul pidulikult oma 100. juubelihooaja.

Autasustati parimaid sportlasi, tänati toetajaid ja selle hooaja „100 suusatunni“ eestvedajaid. Murdmaasuusatamises tunnustati Eesti parimaks neiuks KF Suusaklubi kasvandik Hedvig Altmäe.

Järgmise hooaja sihinäeb Altmäe eelkõige põhjamaade noorte meistrivõistlusi, kus ta

tahaks Eestit esindada ja kindlasti hästi esineda.

KF Suusaklubi treener Anniki Inno sõnul on Hedvigule looduse poolt antud eeldused, aga ta on samas tõsine töötegitaja, pigem peab teda treeningutel vahepeal tagasi hoidma kui utsitama.

Sihid on sportlasel silme ees ja juba käib valmistamine uueks hooajaks.

SIIRI KOHVER
spordi- ja terviseedenduse spetsialist

FOTO: KARLI SAUL

TASUB TEADA

Kuidas sõlmida sobiv energialeping?

Energiahinnad on tõusnud harjumuspärasest kõrgemaks ning sellega seoses on igal tarbijal tark läbi mõelda, kuidas saaks energiat säästa ning üle vaadata ka oma elektri- ja gaasileping. Turul on pakkumisel palju erinevaid pakette – kuidas valida endale nende seast see õige?

Elektripaketid jagunevad üldjoontes börsi- ja fikseeritud hinnaga pakettideks. Võib esineda ka osaliselt muutuva hinnaga pakette, mis koosnevad börsi- ja fikseeritud hinna kombinatsioonist. Elektrimüüjad pakuvad ka keskkonnasõbralikke rohelise energiaga pakette, mille puhul on elekter toodetud taastuvatest energiaallikatest.

Börsipakett sobib pigem inimesele, kellel on aastaringelt stabiilne ja pigem väike tarbimine. Näiteks kui elad kaugküttega ühendatud korteris, kus on ka tsentraalne soe vesi, siis su talvine tarbimine võrreldes suvisega tõenäoliselt eriti ei muutu. Seejuures tasub tähele panna, kas pakettis sõltub hind kaalutud keskmisest börsihinnast või igal tunnil tarbitud elektrikogusest ja sellel tunnil kehtivast börsihinnast. Tunnipõhist elektri börsipaketti kasutades on tarbijal võimalik ka tarbimist ajastada odavama hinnaga tundidele. Gaasi puhul tunnihinnale põhinevaid pakette ei pakuta, seal arvestatakse kuu keskmist börsihinda.

Fikseeritud pakett sobib neile, kes soovivad kindlust, et iga kuu on energiaarve sama suur. Seda on mõistlik kaaluda, kui oled suurem tarbija või näiteks kasvab külmade ilmade saabudes su energiatarbimine märgatavalt. Lisaks tasub fikseeritud paketti kaaluda, kui sa ei soovi või sul polegi võimalust börsihindade järgi oma tarbimist ajastada. Nüüd pakuvad energiamüüjad ka uusi pikaajalisi fikseeritud pakette, mille hind võib olla lühiajalistest teatud juhtudel odavam.

Kindlasti tasub endale elektri- või gaasimüüjaga leping sõlmida, sest selle puudumisel kasutatakse võrguettevõtja vahendatavat üldteenust. See ei ole kindlasti soodsaim variant, seega tasub kaaluda energiamüüjaga soodsama paketi sõlmimist.

Kas ja kuidas valida uus pakett?

- Vaata üle oma praegune leping. Info selle kohta leiad oma energiamüüja kodulehelt või müüjaga suheldes.
- Vaata üle ka oma energiatarbimine ja mõtle läbi, kas praegune pakett vastab sinu vajaduste ja rahaliste võimalustega. Oma tarbimisandmed leiab Eleringi veebilehel www.elering.ee e-teenindusest.
- Võrdle erinevaid elektripakette veebiaadressil www.elektrihind.ee ja gaasipakette aadressil www.gaasihind.ee.

- Kui hakkab silma sulle sobivam pakumine, võta energiamüüjaga ühendust ning uuri täpsemalt senise lepingu muutmise ja uue lepingu tingimuste kohta.

- Kui pakett on sulle soodsam ja tingimused sobivad, vaheta see välja.

Pea meeles! Kui soovid tähtajalise elektri või soojusenergia müügilepingu ennetähtaegselt lõpetada, võib osa lepingute puhul kaasneda leppetrahv. Info selle kohta leiad oma kehtiva lepingu tingimustest.

Rohkem infot leiab veebiaadressil www.mkm.ee/energialepingud

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Eesti inimeste rahulolu oma elukohaga sõltub otseselt kohalike teenuste tasemest

Kohalikud omavalitsused korraldavad mitmeid igapäevaelu teenuseid nagu ühistransport, jäätmemajandus, haridus- ja kultuurielu, vaba aja veetmise võimalused jm. Linnade ja valdade suutlikkus neid teenuseid kohapeal pakkuda mõjutab inimeste rahulolu elukohaga, selgub eelmisel aastal tehtud uuringust.

Rahulolu-uuringu viis 2021. aasta oktoobris läbi Maailmapank 76 omavalitsuses. Uuringu tulemusi kõrvutati veebilehel minuomavalitsus.ee teenuste tasemetega ning tehtud analüüs näitas Eesti omavalitsuste teenuste tasemete ja kohalike elanike rahulolu vahel selget positiivset seost.

Minuomavalitsus.ee veebilehel on üleval omavalitsuste 2021. aasta teenustasemetete tulemused, mis peegeldavad kohalike teenuste olukorda Eesti eri paigus. Tulemuste puhul on seekord silmapaistvamaid valdu-linnu esile tõstetud kolmes kategoorias: suurimad ligipääsetavuse arendajad, parimad võimaluste kasutajad ja avatud valitsemisega omavalitsused.

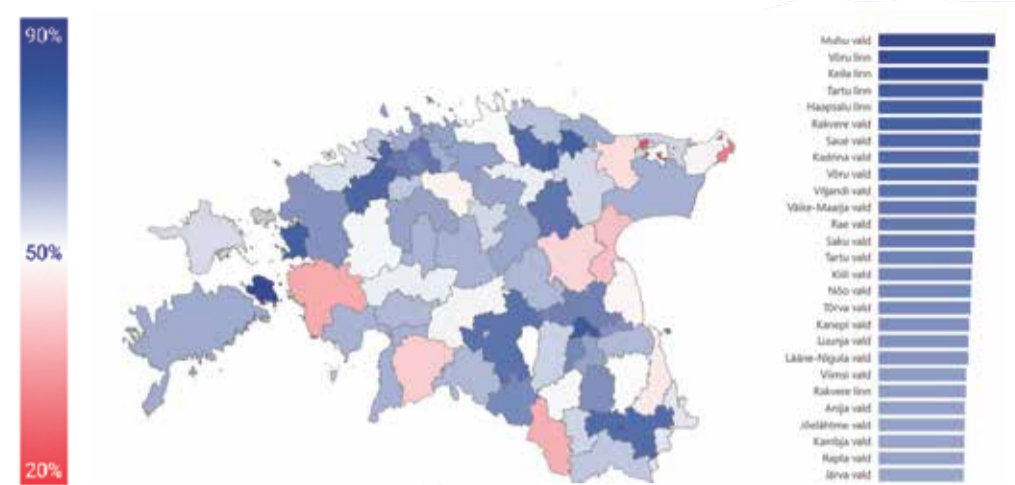
Võimaluste kasutajate kategoorias paistis teist aastat silma Rakvere vald, samuti on esile kerkinud Võru linn ja Muhu vald. Eesti Linnade ja Valdade Liidu tegevdirectori

Eluruumi kulude hüvitamine Ukraina sõjapõgenikele

Lehele kriis.ee on koondatud Ukraina põgenikega seonduv info, sh elukoha leidmise juhend ja üüritoetuse maksmise teave:

- Kui oled saanud ajutise kaitse ning liigud ajutiselt majutuselt (hotellist, laevalt või heade inimeste juurest) püsivasse elukohta (korter või maja), on sul õigus saada ühekordset hüvitist üürisuhte alustamisega seotud kulude katmiseks. Kulud hüvitatakse pärast seda, kui oled leidnud sobiva elamispinna. Hüvitist saavad taotleda kõik sõjapõgenikud, kes on saabunud Eestisse alates 24. veebruarist ning saanud ajutise kaitse.
- Pane tähele! Hüvitist saab taotleda vaid sõjapõgenik.

Kui rahul Te olete oma kohaliku omavalitsusega kui kohaga, kus elada? "rahul" või "pigem rahul" vastanute analüüs

Eesti Linnade ja Valdade Liidu tegevdirectori Veikko Luhlaid ja vallavanem Mairo Nõlvak.

FOTO: RAHANDUSMINISTEERIUM

Veikko Luhlaidi sõnul on oleneb omavalitsuse võimekus sellest, kuidas olemasolevaid parameetreid arvestades, nagu näiteks elanike arv või tulusus, oma võimalusi kasutada osatakse.

„Samas ei tohiks teenustasemetete tulemusi võtta

range pingereana, mille nimel võistelda tuleks, vaid tegu on kasuliku tööriistaga, mille abil omavalitsustel on võimalik oma potentsiaali maksimaalselt ära kasutada,“ rõhutas Luhlaid.

„Tegime seda jälle. Rakvere vald pälvis teist aast

tat järjest rahandusministeeriumi aukirja, kui parim võimaluste kasutaja 2021 KOV edetabelis. Aitäh valla meeskonnale, allasutustele, kogukondadele ja valla rahvale. Ainult koostöös saab teha suuri asju,“ nentis vallavanem Mairo Nõlvak.

- Hüvitise saamiseks tuleb esitada taotlus kohalikele omavalitsusele. Rakvere vallavalitsuses tuleb üürnikul pöörduda sotsiaalosakonda Anneli Saaberi (tel 528 3430) või Mirje Reinumäe (tel 528 8686) poole.

- Hüvitist makstakse sõjapõgenikule, üürileandjale või kellelegi teisele (näiteks sõjapõgenikku abistanud vabatahtlik), kes on teinud sõjapõgeniku eluruumiga seotud kulutusi (nt mööbli või kodutehnika ostmise, remonditööd). Otsuse, kellele kulud hüvitatakse, teeb kohalik omavalitsus.

- Hüvitise taotlemiseks peab sõjapõgenik olema saanud ajutise kaitse ning registreerinud oma elukoha kohalikus omavalitsuses.

- Ühekordselt makstava hüvitise suurus on alates 1. juunist maksimaalselt

1200 eurot. Omavalitsusel on lubatud maha arvata lepingu sõlmimisega seotud halduskuludeks kuni 50 eurot.

- Hüvitise taotlemisel tuleb esitada üürileping ning kuludokumendid, kui on tehtud eluruumiga seotud kulutusi (nt maakleritasu, ettemaks, remondiks vajalike tarvikute või sisustuse ostmise).

- Kui sinu sissetulek on väga väike, on sul õigus taotleda kohalikele omavalitsusele ka toimetulekutoetust. Kui üürid korterit või maja ning pead seetõttu tasuma ka eluasemekulud, tuleb toimetulekutoetuse taotlusele lisada üürileping ja eluasemekulude töendavad dokumendid (näiteks kommunaalkulude arve).

- Lisaks üürikulude hüvitamisele saab taotleda ka tõlketeenuste hüvita-

mist kahe aasta jooksul kuni 3200 euro ulatuses sõjapõgenike perekonna või 1600 euro ulatuses üksiku sõjapõgeniku kohta. Tõlketuledeks loetakse tõlget vajavaid asjaajamisega seotud olukordi kohalikes omavalitsustes, riigiasutustes, õppeasutustes ja mujal.

Elukoha juhendi leiab:

Põgenikule <https://kriis.ee/julgeolekuolukord-euroopas/info-ukraina-sojapogenikele/elukoht>

Üürileandjale <https://kriis.ee/julgeolekuolukord-euroopas/info-ukraina-sojapogenikele/elukoht#yurileandjale>

Info Ukraina keeles: <https://kriis.ee/uk-UA/dlyabizhenciv-z-ukraini/perebuvannya-v-estonii/misceprozhivannya>

Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere vallavalitsus Kooli 2, SÕMERU Lääne-Virumaa Tel 329 5944 vallavalitsus@rakverevald.ee Toimetaja: Annika Aasa tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane tel 517 5262 Materjale saab saata iga kuu 20. kuupäevaks rakverevallasonumid@gmail.com leht internetis: www.rakverevald.ee

Kõik ajalehes Rakvere Valla Sõnumid avaldatud artiklid, fotod jm materjal, on autorikaitse seadusega kaitstud. Nende avaldamine ilma toimetuse nõusolekuta on keelatud. Artikleid tsiteerides või refereerides tuleb alati säilitada viide algallikale ja autorile.

Kurvist kurvi Rakvere vallas

13. juuni toimusid meie vallas TV3 lõbusa suvise telesaate-roadmovie „Kurvist kurvi“ võtted. Päev kulges mööda valla kurvilisi teid, külastades vahvaid paiku ja kohtudes huvitavate inimestega.

Enne põnevust ekraanide taga väike pildiline ülevaade, mis tulemas.

Saatejuhid Arlet Palmiste ja Jaagup Kreem sulandusid mõnuga meie valla toredate inimeste tegemistesse.

OG Elektras lükati masinad käima nii maal kui õhus. Külastati tootmist, elamuskeskust ja automuuseumi.

FOTO: MAIDO NÕLVAK

Kurvid sõideti sirgeks Aluvere rallirajal, kus kihutasid ralliautod, pagid ja punn võrrid.

FOTO: MAIDO NÕLVAK

Uhtna külaplatsil astusid üles Uhtna naiskoor ja Uhtna naisrahvatantsurühm Tantsumaias ning Sõmeru näiteringi etteastega „Meie Inimesed“.

FOTO: TÕNU JOAB

Tutvustati eelmisel aastal valminud rahvaspordiväljakut ja väljaku avatust kogukonnale. Kiideti hästi hooldatud suusaradu, mis aasta aastalt populaarsust koguvad ja kelgumäe ning suusakeskuse arendust. Spordiväljakul näitasid oma oskusi Rakvere valla jalgpalliklubi FC Rakvere United, Rakvere valla korvpallimeeskond MTÜ Rakvere Valla palliklubi ja Rakvere valla noortevolikogu. Trenni tegid volüümikad treener Anniki Inno juhendamisel.

FOTOD: SIIRI KOHVER

Kurviline teekond lõpetati Uhtnas, kus külastati Uhtna kooli ja kogukonnamaja. Eelmisel aastal renoveeritud kõrvalhoone ehk Tegula sai avalöögi, maja oli täis erinevaid tegevusi – valmisid dekoratiivmaskid, graveeriti pudeleid, tehti pajupille, võinugasid, kilemaale, sefiiritorti, värskendati graffitit, harjutati robotitega korrutustabelit ja tehti jõutrenni. Noortevolikogu pidas Uhtna naisseltsinguga maha korraliku kahoodivõistluse. Külaväljakul oli kohviku üles seadnud Uhtna naisseltsing.

FOTOD: EGLE NEUHAUS JA TÕNU JOAB

Tuult tiibadesse

Lasila lasteaia lõpetajad: Polina Tarkani, Emily Objartel, Koit Seema, Therese Marii Kangur, Lissandra Lehis ja õpetajad Eda Kangur, Katrin Saluvee, Maarika Kudi ja õpetaja abi Monika Otsmaa.
FOTO: KATRIN MURAKAS

Sõmeru lasteaed Pääsusilm Uhtna maja Pokude lõpetajad: Kirsi Iiti Mailill Allvee, Saskia Karu, Pii-Miia Pebsen, Ronja Pilden, Mykhailo Pirozhenko, Marta Rohtla, Anni Tamm ja õpetajad Kaie Teiva, Mari Liima ja õpetaja abi Krista Mets-Raudla.
FOTO: PIRET ALLVEE

Sõmeru lasteaed Pääsusilm Mõmmikute lõpetajad: Marten Muruvee, Ksenia Mišin, Teele Talalae, Eliise Roosimägi, Agnes Lepik, Urmet Sipria, Lenna Holm, Lisette Tõevälja, Mairold Pung, Danylo Herashchenko, Kaisa Karbus, Kättriin Ilves, Daniel Ivanov, Markus Eek, Daniel Karamkov ja õpetajad Elle Ulm, Külli Hallik-Vilu ja õpetaja abi Katrin Sergejenkov.
FOTO: RETI KOKK

Sõmeru lasteaed Pääsusilm Nublude lõpetajad: Maris Adama, Marili Kurm, Rasmus Kurm, Leonora Aros, Lisandra Aros, Siim Johannes Liiva, Germe Erm, Mattias Lint, Mariliis Gaver, Markus Moor, Romet Haasma, Anmarii Nirgi, Trevor Haasma, Kirke Nurk, Johannes Hõovelson, Nelly Ly Parker, Rannel Kalinovski, Rainis Sergejenkov, Riko Kaseväli, Lisete Zalite, Iiti Kask, Kerte-Miia Urgas ja õpetajad Ave Naab, Liis Lillepea ja õpetaja abi Janne Nuiamäe.
FOTO: KRISTEL KARJANE

Sõmeru põhikooli lõpetajad: Marten Auveer, Iris Hõovelson, Triine Kalinovski, Eleanor Karja, Mihkel Kask, Anders Kesk, Andris Kesk, Markus Kruusimaa, Annabel Krõlov, Marko Kusnerov, Triin Maasik, Mailee Metsaru, Helelise Niitväli, Oliver Okas, Kevin Pähkel, Karl Ristna, Märten Roots, Eliisabet Salujärv, Mari Sukko, Madleen Voigt ja klassijuhataja Toivo Reinsoo.
FOTO: KRISTEL KARJANE

Uhtna põhikooli lõpetajad: Raiko Pähkel, Taavet Major, Robin Valk, Merili Bauman, Lisette Liivamäe, Mark Oskar Allvee, Helena Semjonov, Maribel Darsch, Lisete Uueni, Annika Toom, Kernet Sep, Elis Lappert, Anna-Maria Kobrusepa, Carmen Malmberg, Marten Ait, Angelina Klooster, Margit Viirg, Kristo Vagurja klassijuhataja Evelin Teppo.
FOTO: JANEK LAANEMÄE

Lasila põhikooli lõpetajad: Ingle Kriisa, Lisandra Lauri, Jelizaveta Kravtšenko, Taavi Vorss, Jane-Liis Pärnamets, Mariken Labi ja klassijuhataja Anu Õunap. Pildilt puudub Stellah Soon.
FOTO: JEVGENIA KRAVTSŠENKO

Näpi kooli lõpetajad: Kevin Heinpaju, Birgit Laas, Alexander Kokka, Markus Kuldma, Andro Seppar, Kelli Tarum, Lily Vahter, Martin-Kert Štšerbakov ja klassijuhataja Tiia Lappard.
FOTO: MARTIN PIIR

Veltsi lasteaia lõpetajad: Kendro Parthal, Johannes Markus Mogilnõi, Frederik Saapa rja õpetajad Anne Nagel, Marge Laagus ja õpetaja abi Age Uustalu.
FOTO: GERTA HAALEN

Veltsi lasteaed-alkukooli lõpetaja: Robert Nurm ja klassijuhataja Margit Kaare.
FOTO: GERTA HAALEN

Rakvere vallas tunnustati tublisid

MONICA JAANIMETS

haridus- ja noorsootöönõunik

SIIRI SAARMETS

kultuurinõunik

Rakvere vallas on traditsiooniks õppeaasta lõpus tunnustada oma tublisid õpilasi. Nii said kõik 1.–3. klassi õpilased Sõmeru põhikooli juures 1. juunil nautida tsirkuseperekkond Vaherite esinemist, süüa pannkooke ja teha Sõmeru-Näpi rahvaspordiväljakul trenni.

Teise kooliastme tublid õppurid käisid 27. mail pealinnas ja külastasid Proto Avastuskeskust. Kahes õppeprogrammis saadi teadmisi allveelae-vade ja õhusõidukite kohta ning prooviti erinevaid virtuaal- ja pärismaailma kombinatsioone.

Kolmanda kooliastme tublide tunnustamine toimus 10. juunil Sõmeru keskusehoones, kus anti üle ka tunnustusmeene Tidrik, millega meie vald tunnustab iga õppeaasta lõpus kõige silmapaistvamaid 9. klassi lõpetajaid.

Väike meenutus Tidriku tekkeloost. Eestlased on head haridust hinnanud väga kõrgelt. Head haridust ja oma rahvast lugupidamist pidas tähtsaks ka Tidrik Ups, kes oli aastal 1841 Kohala külakooli esimene õpetaja - iseõppija ja sõbralik rahvamees, kes laupäeviti palvetustelides ja lauluharjutustel oli jutustanud rahvale muistsest vabadusest, iseseisvusest ja üheväärlisusest ning ennustanud juba tollal priiusekoitu. Õpetaja Ups töötas külakoolis üle 20 aasta ning oli eeskujuks suurele hulgal õpilastele. Meenena on Tidriku Rakvere valla tublide õppurite jaoks välja töötanud klaasikunstnik Piret Ellamaa. Kunstnik lähtus kuju loomisel mõttest, et kui inimene on õpihuliline ning uudishimulik maailma vastu, siis ta saab valida endale ise oma eluraamatus tegelaskuju. Vastasel juhul tehakse valikud tema eest tihtilugu ära ning tuleb kehastada seda rolli, mis määratakse. Kuju kätkeb endas mõistuse, tahtejõu ja väärikuse sümbioosi.

I kooliastme tunnustuspäev Sõmeru kooli juures koos tsirkuse ja pannkookidega.

FOTO: MARIO MIKVERE

Tidriku saajad Merili Bauman ja Triine Kalinovski, koos vallavolikogu esimehe Peep Vassiljevi ja haridus- ja noorsootöönõunik Monica Jaanimetsaga.

FOTO: SIIRI SAARMETS

TIDRIKU AUHINNA SAAJAD

Triine Kalinovski Sõmeru põhikoolist

Triine üheksa kooliaasta klassitunnistustel on ainult viied ja teda võib iseloomustada kui sõbralikku, abivalmis ja toredat kaaslast, kelle tagasihoidliku olemuse taga peitub äärmiselt edasipüüdlik, sihikindel ja kohusetundlik neiu. Triine ei ütle kunagi ära võimalusest osaleda ainealastel olümpiaadidel, õpilasvõistlustel, illustratsioonide- või luulekonkurssidel, kus ta on saavutanud häid ja väga häid tulemusi. Käesoleval õppeaastal sai ta emakeele olümpiaadil 2. koha ja riiklikul füüsikavõistlustel „Kajakas“ 4. koha. Maa-kondlikul ajaloo olümpiaadil tegi Triine 2. tulemuse ning pääses edasi lõppvooru.

Triine on loodust ja loomi armastav loominguiline tüdruk. Teda valiti raamatu „JuKu muinasjutud“ üheks illustraatoriks, loovtööna on ta kirjutanud oma esi-

mese raamatu „Minu suvi loomade keskel“. Virumaa laste luulevõistlusel valiti tema luuletus äramärgitud tööde hulka. Peale koolitöö jõuab tegus neiu käia kergete jõustikutrennis ja tegeleda ratsaspordiga. Triine oskab seada eesmärgi ja teha kõik endast oleneva nende saavutamiseks.

Merili Bauman Uhtna põhikoolist

Merili on väga kohusetundlik, sõbralik ja positiivse ellusuhtumisega neiu, kes oskab endale eesmärgi seada ja nende poole püüelda. Tema tunnustusel on olnud läbi aastate ainult head ja väga head hinded ning vajadusel on Merili alati valmis oma teadmisi jagama ja klassikaaslastele aitama.

Ta osaleb aktiivselt koolis tegutsevates muusikaringides. 1. klassist alates on õppinud klaveri- ja kandlemängu, kuulunud kooli kapelli koosseisu ja laulnud mudilas- ning lastekooris.

Viimasel kooliaastal leidis Merili aega liituda rah-

vatantsurühmaga ning oli üks selle juhtfiguuridest. Tänu kõigele sellele pole ilmselt üheksa aasta jooksul olnud koolis kontserti, kus ta poleks esinenud.

Lisaks paistab ta silma sportlikkusega ning on huvitatud enda arengust, ei viili tunnis kunagi ja innustab ka teisi rohkem pingutama. Võistlustel annab endast alati parima.

Merilil on kunstiannet – teiste hulgas valiti ka tema pilt illustreerima Juhan Kunderi seltsi poolt välja antud raamatut „JuKu muinasjutud I osa. Looma ja Looduse lood“.

Ta on tüdruk, kes teeb kõike väga pühendunult ja järjekindlalt ning tunneb oma tegevusest rõõmu, mis jõuab ka vaatajatekuulajateni. Merili nakatab oma positiivsusega kõiki, kes läheduses on.

Jane-Liis Pärnamets Lasila põhikoolist

Jane-Liisi koolitee on olnud igati edukas - kõik õppeaastad on lõpetatud kiituskirjaga. Tal on väga suur kohuse- ja vastutus-

tunne ning kõik asjad alati korras ja õigel ajal tehtud. Ta süveneb õpitavasse, et saavutada täielik arusaamine. Kui ta midagi ette võtab, siis teostab ta ideid sihikindlalt, innukalt ja korrektselt. Jane-Liis on klassi kõige sõbralikum ja toredam inimene, kes ei ütle abipalujale kunagi, et tal ei ole aega. Loomu poolest rahulik ja vaikne neiu on laialdaste huvidega sportlik tüdruk, kes on esindanud kooli mitmetel võistlustel ja konkurssidel. Kui on vaja õlg alla panna mõne ürituse korraldamisele või muule ettevõtmisele, siis tema heale nõule ja abile saab alati loota.

VALLA TÄNUKIRJAGA TUNNUSTATI TUBLIDE TULEMUSTE EEST

Sõmeru põhikool

9. klass: Iris Hõovelson, Mihkel Kask, Anders ja Andris Kesk, Mailee Metsaru, Eliisabet Salujärvi, Mari Sukko, Madleen Voigt, Kevin Pähkel.

8. klass: Lisandra Murakas, Mait Sander Nõlvak,

Kedi Padonik, Lisandra Timm.

7. klass: Airon Allikas, Melinda Holm, Agnes Hõovelson, Mary-Liis Luik, Johann Marten Sallaste, Robin Sirmets, Elina Suhhareva, Renek Veerits.

Uhtna põhikool

9. klass: Mark Oskar Allvee, Elis Lappert, Taavet Major, Carmen Malmberg, Lisete Uueni, Robin Valk.

8. klass: Kaisa Helena Jalak, Gita-Kristina Kalla, Krislin Pähkel, Ricardo-Sven Lokman, Alan-Cristopher Muldma.

7. klass: Annabel Holm.

Näpi kool

9. klass: Martin-Kert Štšerbakov, Kelli Tarum.

8. klass: Margus Salve, Kuipo Toomsalu.

Lasila põhikool

9. klass: Jelizaveta Kravtšenko.

8. klass: Mariete Nurk, Mary-Heliise Tähtväli.

7. klass: Merili Kurvits, Kadri Põldoja, Kirke Helene Kangur, Kristjan Nõmme.

RAKVERE VALLA TUBLID ÕPILASED TEISTES KOOLIDES

Tallinna Arte Gümnaasiumis tegutses Eesti Jalgpallikoondise akadeemias: Silver Rebane.

Rakvere waldorfkool

9. klass: Yelyzaveta Shlykova, Silver Sard.

8. klass: Roosimai Pruler.

7. klass: Trevor Roderick Kasemets, Kusti Mihkel Priks, Sander Sard, Berit Roosimägi.

Rakvere reaalgümnaasium

9. klass: Karoliina Lill, Liisbet Vilu, Katre Kurg, Lisette Teiva.

8. klass: Esben Stern, Karmen-Maria Linde, Teele Piirimäe, Lisette Kivro, Henri Kupp.

7. klass: Arthur Lond, Kris-Mertin Toots.

Rakvere põhikool

7. klass: Märten Mäekivi.

Rakvere gümnaasium

9. klass: Hedvig Altmäe, Anna Mironova, Elizabeth Maasing, Rasmus Rehel.

8. klass: Keir Einberg.

7. klass: Sofia Holst.

Rakvere eragümnaasiumist

9. klass: Marko Sudarinen.

7. klass: Indrek Kurg, Lisandra Teearu.

Imelised lapsevanemad ja imelised aastad Rakvere vallas

MAIA KÄRDLA
HEIDY ÕUNAPUU
koolitajad

Lapsevanemaks olemine on töö, milleks enne lapse sündi pole lõpuni võimalik valmis olla. Teekond lapsevanemana on väljakutseid pakkuv ning täiskohaga 24/7 töö, mida kogedes on hea meeles pida pikaajalisi eesmärke. Iga päev ei pruugi olla just see kõige täiuslikum, tuleb ette ebaõnnestumisi, rahuolematust, kuribust, pahameelt.

Targaks vanemaks ei sünnita. Selleks saab õppida! Panustades teadlikult ja oskuslikult oma lastesse, pakkudes neile tähelepanu, hoolivust, mõistmist ning olles ise eeskujuks - nõnda saavutame pikaajalised eesmärgid. Lastest kasvavad enesekindlad, rahumeelsed, õnnelikud, iseseisvad ning enesega edukalt toimetulevad täiskasvanud. Anname edasi toetavad, arengut soodustavad ning innustusest/tunnustusest tulvil vanemlikud oskused ning tagame seeläbi järjepidevuse ning jätkusuutlikkuse.

Miks mitte täiendada oma vanemlike oskuseid mõnel koolitusel?

Üheks võimaluseks on vanemlusprogramm Imelised aastad. Tervise Arengu Instituudi (TAI) koordineerimisel toimub Eestis alates 2014. aastast vanemlusprogramm Imelised aastad. Tõenduspõhist programmi Imelised aastad (ingl k *The Incredible Years*) on raken datud ligikaudu 30 riigis. Põhiprogramm on suunatud 2-8- aastaste laste vanematele ning eesmärk on aidata lapsevanematel arendada tõhusaid strateegiaid, et ennetada ja tulla toime laste käitumisprobleemide ning arenguküsimustega, sealhulgas hoida toetatud ja toimivat suhet lapse ja vanema vahel. Tänu õpitule oskavad vanemad vältida stressi tekitavaid olukordi, leida tuge ning saada hakkama raskustega laste kasvatamisel. Rohkem infot programmi ja selle tulemuste kohta on võimalik lugeda www.terviseinfo.ee.

31. mail lõpetas kümme imelist Rakvere valla lapsevanemat vanemlusprogrammi. Saame kinnitada, et selle läbinute lastel ja pereliikmetel on nendega väga vedanud! Eranditult kõik programmi lõpetanud lapsevanemad on väga teadlikud, oskuslikud, südamlisid, loovad ning eeskujuks

meile kõigile! Kohtumised olid innustavad, arendavad ja tekitasid rohkelt positiivseid emotsioone. Avaldame siirast tänu kõigile lapsevanematele, kes selle teekonna meiega koos ette võtsid!

Programmi läbiviimist rahastas TAI koostöös Rakvere vallavalitsusega. Koolitajate poolt suurimad tänud Rakvere vallale sujuva koostöö ja toetuse eest!

„Laste sotsiaalne, emotsionaalne ja õpioskuste areng on imeline protsess, nagu ka vanemate kasvamine ja arenemine. Oluline on protsessi nautida, õppida vigadest, naerda eksimuste ja puuduste üle, otsida tuge, leida enda jaoks aega ning lõbutseda koos lastega!

Imelised aastad koos pisarate, süütunde, viha, naeru, rõõmu ja armastusega.“
Webster-Stratton C., 2018

TAGASISIDE

Vanemluskoolitusel osaleja Katre Haasma

Meie peres kasvab kolm last: 8-aastane kooliplika, kolmene piiga ja aastane noormees. Oleme keskmise lapse tujudega rinda pistnud alates sellest hetkest, kui temast sai suur õde. Mõnikord tundus lausa, et suur õde muutus järsku väiksemaks ja oli suurema kisaga kui meie pesamuna. Seetõttu otsisin võimalust enda ja abikaasa kasvatusmeetodite ühtlustamiseks ja täiendamiseks ning liitusin esimesel võimalusel meie koduvalda saabunud vanemluskoolitusega Imelised aastad.

Kestva pandeemia tõttu algas koolitusesari veebruaris internetipõhiselt Zoom-keskkonnas. Olime abikaasaga mõlemad aktiivsed osalejad ning eriti põnev oli peale kohtumist omavahel teema uuesti üle arutada. Igal nädalal jäi teemapõhine kodutöö. Teiste osalejatega kohtumisel oma eesmärkidest ja nende täitmisest rääkimine oli tõeline teraapia. Esimestel kohtumistel räägiti palju lapse juhitud mängust ja sellega tegelemine jäi koduseks ülesandeks. Tuleb tunnistada, et teadlik mängimine lapsega andis meie peres küll koheselt suuri edusamme. Seni valjuhäälselt oma tähelepanu nõudnud neiu oli nädala jooksul oluliselt rahulikum ja andis meile suurt indu.

Kui koolitusesari lõpuks kontaktkohtumisteni jõudis, oli põnevust veelgi rohkem. Iganädalased kohtumised julgustasid katsetama erinevaid meetodeid ning seda me ka tegime. Mõnikord õnnestus paremini, teinekord

Katre Haasma ja tema pere.

FOTO: RETI KOKK

mitte nii väga. Sellegipoolest andsime alati endast parima ning iga kohtumine aitas kaasa rahumeelsemalt hakkama saamisele. Peale koolitussarja oleme oma lastega teadlikumad mängijad, kiidame palju rohkem ja teeme seda eriti nendel hetkedel, kui laps käitub nii, nagu teime ootame. Kolmene piiga kuuleb üsna tihti, kui väga me hindame seda, kui ta küsib vaikselt häälega või kui ta asju vennaga jagab. Mida rohkem soovitud käitumist kiita, seda rohkem laps soovib nii käituda. Enda jaoks saime häid nippe, kuidas rahulikult jääda ning sisekõne harjutamine koolitusel teeb lahingus selle loomulikuks. Suurepäraseks toeks kõige meelde tuletamisel on raamat „Imelised aastad“, mida meie peres kindlasti veelgi sirvitakse.

Olen väga rõõmus ja tänulik, et Rakvere vallavalitsus selle koolituse meie kanti tõi. Koolitajad Maia Kärkla ja Heidy Õunapuu on empaatilised ja oskasid igast olukorrast meid õppivatena läbi juhtida, see on imetlust väärt! Ning meil oli mõnus seltskond, kelle juures oli hea oma edusamme ja mõnikord ka mitte nii edukat nädalat jagada. Aitäh nende nelja kuu eest! Kannatlikkust meelt ja rahustavat sisekõnet kõikidele vanematele. Targaks vanemaks ei sünnita, selleks saab õppida!

Koolitusel osaleja Liis Lille

Mul on väga hea meel, et Rakvere vald panustab noor-

te lastevanemate efektiivsemasse ja paremasse toimetulemisse vanemluskoolituse Imelised aastad kaudu.

Lapsevanematena soovime, et meie lastest kasvavad elus hästi toimetulevad, edukad inimesed ja see koolitus juhatab meid läbi kasvatuspüramiidi, õpetades lastevanematele väga häid ja tõhusaid meetodeid laste sotsiaalsete, emotsionaalsete, püsivuse ja õpioskuste juhendamiseks.

Usun, et iga lapsevanem puutub mingil hetkel kokku ka keerulisemate olukordadega lapsekasvatamises ja see koolitus õpetab väga häid praktilisi meetodeid, et neid keerulisi olukordi tõhusalt ja lastega (tegelikult kogu perega) häid suhteid hoides lahendada.

Selle kursuse teeb efektiivseks minu arvates see, et koolitus on küllaltki mahukas ja ajaliselt pikk. 16 nädala jooksul on võimalik üsna põhjalikult analüüsida konkreetseid situatsioone, mis on lastekasvatamises ette tulnud ja kogu kursuse jooksul on võimalik grupi juhendajatelt ja -kaaslastelt tuge saada. Kursuse käigus koguneb lapsevanema „tööriistakasti“ mitmeid tõhusaid meetodeid, et ka raskematel hetkedel edukalt hakkama saada.

Olen enda laste peal näinud, kui tõhusad need õpitud meetodid on ja seega julgustan väikeste laste vanemaid koolitusel osalema.

Koolitajad on väga pädevad ja teevad väga head asju väga hästi.

Kindel reis

Kui lastega põnevad reisisihtkohad välja valitud ning sobivad kuupäevad paigas, on soovitatav veenduda, et kõik dokumendid ja rahaasjad oleksid korras. Mis see tähendab?

- Võimalusel võta alati reisile kaasa kaks pangakaarti ja üks neist võiks olla krediitkaart. Esiteks on see abiks juhul, kui üks kaart peaks kaduma või katki minema; teiseks on tihti teatud teenused – näiteks hotellibroneeringud või rendiauto – saadaval ainult krediitkaardiga.
- Välismaale minnes soovitame sõlmida reisikindlustuse, mis on muuhulgas abiks ka ootamatute meditsiinibikulude hüvitamisel. Reisikindlustus võib kaasneda ka krediitkaardi omanikele. Näiteks Swedbanki krediitkaardiga kaasneva reisikindlustuse meditsiiniabi summa on 750 000 eurot kindlustatu kohta ning kindlustatud on ka näiteks koos kaardiomanikuga reisivad alaealised lapsed ja elukaaslane või abikaasa.
- Kui reisid autoga, tee sõidukile reisieelne kontroll. Samuti vaata üle tagavararatta seisukord, vajalikud vahendid rehvivahetuseks või võta kaasa rehviparandusvaht, mis päästab sind edukalt juhul kui rehviiga midagi väiksemat juhtub.
- Kontrolli kindlasti liikluskindlustuse kehtivust ning trüki välja liikluskindlustuse poliis, mis pane autos kindlasse kohta. Liikluskindlustus on kohustuslik kõikjal. Ilma selleta liigelda ei tohi. Liikluskindlustuse kehtivust saab kontrollida Liikluskindlustuse Fondi kodulehel.
- Kontrolli, kas Sinu kaskokindlustusega kaasneb ka 24h autoabi teenus ja seda kogu reisiteekonnal. Näiteks pukseerimisteenus välisriigis võib äärmiselt kulukaks osutuda. Ole nutikas ja lisa autoabi number telefoni kontaktide hulka ning paberil näiteks auto kindalaekasse.
- Lisaks kontrolli, et juhuluba oleks kehtiv ja autodokumendid korras, ning tee endale eelnevalt selgeks, millised on kohalikud nõuded ja reeglid. Euroopa riikide kohta leiad infot rakendusest GoingAbroad.
- Kui ületad autoga Eesti riigi piiri, olgu nii sul kui sinu reisikaaslastel kohe käepärast võtta kehtiv isikut tõendav dokument – pass või ID-kaart, mida piirivalve kontrollib.

Swedbank AS

Tipu looduslaager ehk vanaemal külas

JOHANNA LUTS
Sõmeru noortekeskuse
noorsootöötaja

Taas köitis lapsi Tipu looduslaager, kus suurteks lemmikuteks olid loomad – eriti jäneseid ja kitsed. Väga meeldisid neile ka mängud, mis olid väga põnevad ja teistsugused, pannes proovile meeled ja taju. Aga kuidas noortel laagris läks?

Jõuti arusaamisele, et ka ilma telefonita on võimalik palju huvitavaid asju teha. Õpiti iseseisvust, näiteks polnud mõni laagrilastest

varem ise nõusid pesnud. Laagris osalenud Eesti ja Ukraina noored segunesid hästi, õpiti ja õpetati üksteisele vastastikku keeli. Käidi kanuudega sõitmas. Mõnele oli päris suur hirm sõidu ees, kuigi jõgi oli rahulik, pakkus see üllatusi, näiteks vette kukkunud puude näol, millest pääses mööda vaid üle minnes. Alguses see hirmutas, aga kui takistus ületatud, jäädki ootama uusi seiklusi teel.

Laagri keskel varastati ka lipp, mida tuli läbi mängu üles otsida. Laagris oli mõnus nagu maal vanaema juures.

Viisakus on sisemine rikkus

KAJA ALTERMANN,
RAIVO RIIM
etiketikoolitajad

Viisakus kui haritud inimese kõige olulisem omadus aitab hõlbustada edasist eluteed.

Üks õppeaasta on jälle koolilapse ajarattas ringi teinud. Põhikoolide lõpetajatel toimusid elu esimesed aktused ja öeldakse, et see esimene jääbki kõige eredamalt meelde. Rakvere valla koolide lõpetajatega tegime koos suhtlemiskoolitusi, sealhulgas ka aktusel käitumise peaproovi. Võib-olla nii mõnigi noormees tegi pidupäeva puhul ise lipsusõlme, sest seda sai aktusele mõeldes koolitusel harjutada.

Lubasin noortele kirjutada ajalehes viisaka suhtlemise psühholoogilisest aspektist, selle tähtsustamiseks ei jätkunud just palju aega, kuna praktilised harjutused olid esmatähtsad.

On selgemast selgem, et ühiskonnas, kus esiplaanil on suuresti materiaalsed väärtused, sõltuvad edukus ja heaolu käitumisest. Inimene võib olla hoiakutelt positiivne, enesekindel ja heatahtlik, aga kui tal puuduvad head kombid, algavad tõenäoliselt probleemid. Ebaviisakusest algavad need aga kindlasti.

„Hea lastetoe“ all mõeldakse kombeid ja suhtlemist, mida keegi lapsepõlvkodus on õppinud. Viisakat käitu-

mist peab saama harjutada. Mäletan üht tuttavat väikemeest küsimas, et miks peab tüdrukud enne uksest sisse laskma. Palju sõltub eeskujudest ja kombekuse tähtsuse selgitamisest. Hea eeskuju paneb „taime kasvama“, tasapisi ka temperamendika ja enesekeskuse. Lapsed mõistavad õige pea, et hea käitumine teeb nende elu tunduvalt kergemaks ja kindlamaks kogu eluks.

Võlusõnu tunneme kõik (tere, head päeva, palun, tänan, anna andeks, pole tänu väärt). Lisaks sõbralik naeratus, teisele silma vaatamine, oskus terekätt ulatada ja vastu võtta. Viisakusväljendid pole lihtsalt sõnad, need annavad teada, et hoolitakse teistest ja nende soovidest. Ka komplimentide tegemise oskus on oluline. Kompliment on viisakas ütlus, tunnustus või tänamine. Näiteks: õpin sinult alati palju; usaldan sind kõhklematult; sa oled alati oma tegemistes hea. Siiras kompliment tõstab tuju, paneb inimese end hästi tundma ja suhtlemine saab positiivselt laetud. Komplimendid peaksid olema vastastikused. Sõprus ei edene, kui vaid üks osapool märkab ja tunnustab, teine aga mitte kunagi, kuigi ise häid sõnu enda kohta alati naudib.

Ebaviisakusest rääkides algab see teiste õiguste ja mugavuse rikkumisega. Igasugune spontaansus nagu näiteks teise üle tema täbaras olukorras naermine või labased sõnad teevad suhtlemise eba-

meeldivaks. Õnneks on alati vabandamise võimalus. Sõna „vabandan“ on paljudel raske välja öelda. Harjutage seda! Ja kui juba vabandatakse, siis olge suuremeelne ja andke teisele tema eksimine andeks. Ärge kartke ise vabandada, kui käitumise halvasti. See on oluline samm leppimise suunas, nagu ravim – arstirohi valutavale hingele. Ja alati saab öelda „Vabandage mind“, kui soovitakse ebameeldivast olukorrast lahkuda.

Kombekus on seega head kombid – lihtsa etiketi tundmine, mis on kogum kirjutatud ja kirjutamata reegleid, kujunenud ajaloolis-kultuurilises arengus. Reeglid aitavad maailma mõista ja osata vastavalt ootustele käituda, see omakorda aitab eesmärke saavutada. Kombekuse aluseks on kolm ilusat põhimõtet: lugupidamine, taktitunne ja ausus. Heade kommete juurde kuulub kindlasti ka teiste nõrkustega arvestamine, antud olukorras sobivalt käituda ja olla siiras ning usaldusväärne. Samas rääkida tõtt ka siis, kui see kellelegi pettumust valmistab. Kombid on sajandeid olnud suhtlemise aluseks, mis on tsiviliseeritud ühiskonna eeltingimuseks.

Etkett on mudel või näidis sellest, kuidas midagi teha ja see on eri riikides erinev. Näiteks laua etikett või tereandmise etikett. Maakeeli öelduna – viisakas olles tuleb käituda pererahva reeglite järgi. Austust teise inimese isikliku ruumi vastu on arene-

Restoranis koolitusel Uhtna ja Sõmeru koolide lastega ja õpetajatega.

Restorani koolituse lõppedes Näpi ja Lasila õppuritega.

Näpi koolis praktiline harjutus.

Uhtna koolis aktuse proovil.

Sõmeru kooli noormehed nõu pidamas.

Sõmeru kooli õppurid pokaale õigesti hoidmas lauaetiketi õppusel.

FOTOD: KAJA ALTERMANN

nud ühiskonnades alati kõrgelt hinnatud. Üldjuhul tuleb kombestik arvestada lisaks kultuurilistele iseärasustele ka positsioonilist kuuluvust, vanust ja soolist erinevust. Seega on etiketil ühiskonnas käitumist reguleeriv roll.

Muidugi liialdatud kombekus võib toimida ootustele hoopis vastupidiselt! Õel-

daksegi, et etikett pole kett, see ei tohi muuta suhtlemist ebameeldivaks. Tegelikult on kõik jõukohane, sest reeglid sisaldavad üldist viisakust, kultuurset keelekasutust, korralikku väljanägemist ning vaoshoitud emotsioone. Headel kommetel põhinev etikett sünnib lihtsast soovist teisi hästi ja viisakalt kohelda.

Viisakus muudab aga kogu maailma meeldivamaks.

„Tuult tiibadesse, armsad koolilõpetajad!“ Nii öeldi ka mulle minu esimesel lõpuaktusel. Õigemini – see lause oli suurte tähtedega lava kardinat külge kinnitatud ja jäi lõpupildile. Edasi uutele õpingutele, kaasas sisukas kogemustepagas.

Mida koolis teha, kui töö on tehtud, aga aega on justkui üle?

KADI MURAKAS,
Sõmeru kooli huvijuht

Viimasel koolinädalal oleme tihti küsimuse es, kuidas õpilaste järelejäänud koolipäevi asjakohaselt sisustada. Üldiselt on selleks ajaks kõik õppetükid ju tehtud ja õpikudki ära antud. Lapsed on õppetööst väsinud ja ilusad ilmad kutsuvad õue.

Otsustasime, et teeme- gi midagi õues. Midagi, mis oleks praktiline, arendav ja paneks õpilased liikuma. Mõeldud-tehtud. Planeerisime ühe ägeda orienteerumispäeva. Raja kavandamisega tuli meile appi kohalikust mittetulundusühingust Berrymur treener Toivo Murakas, kes kujundas kaardi, planeeris punktid ning tuli kogu oma tehnikaga (Si-pulgad, jaamad ja arvuti) õpilasi

juhendama ning aega võtma. Et asi oleks veelgi huvitavam, panime osadesse punktidesse õpetajad erinevaid osavusülesandeid läbi viima. Ülesanded olid nende enda poolt planeeritud ja nii üles ehitatud, et tegevuses väga palju aega kaotsi ei läheks. Näiteks ühes punktis tuli teha kätekõverdusi, teises mõistatusi lahendada, kolmandas hularõngaga hüpata, neljandas pihu sees müntide arv

ära arvata, viiendas mängiti inglise keeles Aliast jne.

Orienteeruti kahes vahetuses. Kõigepealt 1.-4. klass ja seejärel 5.-8. klass. Rada läbiti paaris ja igale paarile anti kaasa üks Si-pulk ja orienteerumise kaart. Lapsed said joosta, lahendada erinevaid ülesandeid ning samal ajal oma kaardilugemise oskusi lihvida. Oli tore õuesõppe päev, mis lõimitud liikumise ja mõtlemisega.

Varakult koolilainele

FOTO: KADI MURAKAS

KADI MURAKAS,
Sõmeru kooli huvijuht

üheskoos ka veidike õppetükke - joonistati ja harjutati lugemist.

Kui teistel hakkas kool läbi saama, siis Sõmeru lasteaia lõpetajad tulid hoopis kooli käima - toimus eelkool. Igaüks leidis omale koduklassis istekohta, tutvuti klassijuhatajaga, räägiti koolielust ja -olust, ka reeglitest ja kommetest, vastati üksteise küsimustele ja tehti

Seejärel tutvuti koolimajaga. Õpetajad näitasid, kus on kooli spordisaal ja söökla, kus toimuvad aktused, kus on õpetajate tuba, kuhu pannakse üleriided ja vahetusjalanõud. Tulevased esimese klassi õpilased olid rõõmsad ja põnevil. Kohtume teiega sügisel!

FOTOD: KADI MURAKAS

Neli päikeselist päeva koos noortega

ANNIKA KOOK
Lasila noortekeskuse
töötaja

Et asi pisut muinasjutuliselt kõlaks, võiks alustada nii: Kord otsustasid Lasila ja Lepna 10 särasilmsest noort veeta ühiselt neli seiklusrikast päeva. Kohutamispaigaks valiti Lasila. Sissejuhatuses pandi paika laagrireeglid ja räägiti läbi tegevused.

Esimene päev kulus praktilisele tegevusele - batika värvitehnikat kasutades said uue näo särgid, kindad ja sokid. Valmis isegi laagri lipp. Õhtupoolikut sisustas Merkuuri tehnoloogi töötuba, kus valmistati valgustusega vurr.

Teise laagripäeva märksõnadeks oli kahtlemata seiklus. Alustati Wile farmist, kus selgus kogu töde alpaka-dest ning tehti kindlaks, mis samme läbib pügatud vill,

enne kui sellest saab pehme lõngakera. Ning siis ootas Türi Elamuspark.

Järgmisel päeval pakkisime asjad ja kolisime välilaagrisse, et ehitada onni, küpsetada augus õhtusööki, ööbida suures telgis ja hommikul süüa lõkkel küpsetatud pannkooke.

Koosveedetud laagripäeva tegelik emotsioon selgus noortega tehtud intervjuudest.

Mõned väljavõtted:

Lily: See oli minu esimene laager ja siin oli kõik hästi. Mulle meeldis, kuidas me olime telgis, tegime vahukomme ja värvisime särke. Ma kartsin vibulaskmise võistlust, aga pärast olin korruga essa.

Jan: Mulle meeldis eelviimane päev - vibude meisterdamine ja kõik mida tegime looduses. Valmistamise onni, noa, kirve ja nõoriga - ülejäänud asjad otsisime metsast. Tegime ise maa sisse

ahju, põletasime seal 3-tundi puitu, et tuleks kuum süsi, panime toidu fooliumisse, ootasime ja saimegi süüa.

Uku: Mul on mitu tipp hetke: onni ehitamine, suure puu raiumine ja ägedad auhinna. Esimest korda viskasin oda sihtmärgi pihta. Ma arvasin, et ma kaotan, aga ei kaotanud ja ma sain auhinna.

Berit: Tipp hetked - kui läksime välilaagrisse, matkale, onni ehitama, korjasime taimi, millest saab teed teha. Uus kogemus oli maa sees söögi tegemine. Ma väga ei käi metsas, kus võib olla madusid, aga täna ma käisin ja see oli vahva.

Ingel: Uus kogemus oli kaitseväge telgi kokku panemine. See oli väga suur ja seda tuli teistmoodi kokku panna kui tavalist telki. Kahju, et mõned lapsed läksid vahepeal laagrist ära. Soovitus: Tulge kindlasti kõik laagrisse, noorteka laagrid on väga head.

Anni: Loodusega koos viibimine, seikluspark, alpaka, telgis ööbimine, koos söögi tegemine. Uus kogemuse- maa sees söögi valmistamine ja patareiga tule tegemine.

Noored, kes intervjuus osalesid, tuleksid kõik hea meeleaga uuesti laagrisse.

Et meie selle aastane suvelaager nii päikeseline, seiklusi, uusi kogemusi, eneseületusi ja häid emotsioone täis oli, ütleme aitäh juhendajatele - Laurile Merkuuri töötoa eest, Gea Murakale hommikujoo- ga eest, Taavi Tulpile välilaagri organiseerimise ja põnevate tegevustega sisustamise eest.

Tänu Lepna noortekeskusele suurepärase koostöö eest, Lasila noortekeskusele, et meid oma majas võõrustasite ja Rakvere vallavalitsusele toetuse eest.

Suur tänu ilmataadile, päikse, tuule ja soojuste eest.

FOTO: ERAKOGU

Uhtna koolis loopis õpetaja õpilasi tooreste munadega

Ja veel teise korruse aknast! Kes ei usu, siis see on jäädvustatud ka filmijupile, mis on leitav Uhtna kooli facebookilehelt. Lapsed lihtsalt seisid siseõues ja lootsid, et ehk muna ei purune. Oli kuulda ka pisut ärevaid hõikeid: „Terveks jäi!”

Vabandust, unustasin sissejuhatusse lisada, et tegelikult oli enne ehitatud koos õpilastega muna ümber korralik turvis ja munaloopimisega tehti katse-eksimismeetodil kindlaks, kas kaitse toimus või mitte ja, et Uhtna koolis toimus tegelikult teaduspäev.

Põnev oli ka WC paberi torudest viiekorruselise torn ehitada ja siis järgi proovida kui kaugele sealt pealt näeb. Teaduslikkust silmas pidades siis ikka kindlaks teha kui suurt raskust see kannab

Katsetati, kui suurt raskust suudavad kanda papptorud.

ja teha järelendus, kuidas materjali kujust sõltub tugevus ja vastupidavus. Ja veel selgus, et makaronidest saab kah ikka kohe täitsa korra-

liku ja vastupidava silla ehitada, kui tunda mehhaanilise tugevuse parameetreid. Kõike seda sai teha õpetaja Pille

Männi inseneriks kasvamise töötoas.

Teises töötoas - vesi ja kivimid - toimetasid Tartu ülikooli ökoloogia ja maa-

Munaturvised.

teaduste instituudi teadurid Kaarel Mänd ja Päärn Paiste. Saadi aimu, mis teadus on geoloogia, miks erinevad veed maitsevad erinevalt,

mida sisaldavad reoveed ning millised maavarad meie jalge all asuvad.

Lisaks eeltoodule jätkus teaduspäeval tegevusi ka kooliaeda ja parki. Õues olid kasutusel erinevad bioloogia teadusharude teemalised töölehed. Sai õppida tundma samblikke, uurida loomade sarvi ja kivimeid. Õueülesanded toimusid ka ökoloogilise uuringuna, kus võrreldi asju erinevates keskkondades. Nii, et mitte ainult objekti tundmine, vaid ka seos keskkonnaga. Osalejatele selgitati teaduslikku meetodit kasutades seaduspärasusi, millel põhineb looduse toimimine. Kogu tegevuse käigus toetuti ka eelteadmistele ja kasutati ainealaselte kordamis- ja kinnistamisprotsessina, millesse olid lõimitud erinevad ained.

Tekst ja fotod
SIRJE REBANE

Jutukad ja aktiivsed Lepna noored suhtlusringis

MAIA KÄRDLA
suhtlusringi juht

Märtsikuu viimasel teisi- päeval alustas Lepna noortekeskuses suhtlusring. Umbes 10-15 Lepna kandi noort, sh kolm Ukrainast Eestisse saabunud tütarlast, said kokku viiel korral ning jagasid julgelt ning siiralt erinevatel teemadel oma mõtteid.

Esimesel korral saime tuttavaks. Märkasime, et igauks meist on erinev ja arutasime kuidas igauhe erinevustega arvestada. Teisel kohtumisel piilusime tunnetemaailma, mis on täis üllatusi ja õppi-

miskohti. Selgeks sai see, et märgates ja ära tundes enda tundeid, on lihtsam mõista teisi ümbritsevat inimesi, luua sõprussuhteid ning neid oskuslikult hoida. Kolmas kohtumine mõõdus netilammaste seltsis, kelle abil surfasime nutimaailmas ja mõtlesime milline on nutikas noor seal sees. Lepna noorte käest võib julgelt selles osas nõu küsida! Näiteks nemad teavad milline peab olema üks tugev ja muukimiskindel parool. Eelviimasel korral sukeldusime suhtemaailma ja rääkisime kiusamisest, sõprade leidmisest ja sõpruse hoidmisest. Veendusime, et noored on hoolivad ja

sõbralikud, teavad kuidas käituda kiusamise korral. Viimasel kohtumisel harjutasime meeskonnatööks vajalikke oskuseid. Suurepärase koostöö tulemusel valmis maitsev küpsisetort, mille valmistamiseks panustas iga noor, tööjaotus oli muljetavaldavalt toimiv. Isegi köögikoristus sai kerge vaevaga tehtud!

Kõigi kohtumiste üheks osaks olid erinevad mängud ja mängulised tegevused, mis kõigile alati palju rõõmu valmistasid ja kõiki läbiräägitud teemasid ja teadmisi veelgi enam kinnistada aitavad.

FOTO: LILIAN LOIT

Lepna noored, te olete väga jutukad, siirad ja hoo-

livad! Teiega on lõbus ja põnev! Suur tänu, Lilian

Loit! Oled väga külalislahke ja osavõtlik!

Vallavalitsuses otsustati

25. mail

- Kinnitada Rakvere valla 2021. aasta majandusaasta aruanne bilansimahuga (31.12. seisuga) 14 953 011 eurot ning tulemiga 735 967 eurot.
- Omandada Rakvere valla omandisse INGKA Investments Estonia OÜ kuuluv Sõmeru alevikus asuv Elmari kinnistu hinnaga kuni 27 355 eurot. Kinnistu omandamise eesmärgiks on avalikes huvides tegutseva tervise- ja suusaraja laiendamine.
- Jätta rahuldamatada Osühingu Largemar ja Peep Nõggo vaie Rakvere vallavolikogu 23.03.2022 otsuse nr 42 „Pahnimäe kohaliku kaitse alla võtmise otsuse, kohaliku kaitseala moodustamise määruse ja kaitse-eeskirja kehtetuks tunnistamiseks või Kiigemäe kinnistu Kiigemetsa katastriüksuse Pahnimäe kaitseala hulgast väljaarvamiseks ja sellega seonduvalt vastavate aktide muutmiseks“ läbivaatamine“ punktide 1 ja 2 kehtetuks tunnistamise nõudes.

1. juunil

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele summas 837 eurot.
- Pikendada määratud tugiisikuteenust kuni 6 tundi päevas kooliks ettevalmistamiseks, arendavateks tegevusteks ning iseseisvalt hakkamasaamise toetamiseks kuni 22.06. Teenuse rahastamine toimub raske või sügava puudega lapsele tugiteenuste saamiseks Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest.
- Kehtestada Roodevälja külas Roo tänaval piirkirjuseks 30 km/h ja paigaldada vastavalt kehtivale standardile vastavad liiklusemärgid.
- Tunnistada vastavaks Verston OÜ, TREV-2 Grupp AS, Üle OÜ, Tallinna Teede AS ja Tariston AS pakkumused ühekordseks kõvakattega teede hoolduspindamiseks ning tunnistada edukaks Tariston AS, kui kõige madalama kogumaksumusega 108 346,50 eurot (ilma käibemaksuta) teinud pakkumus.
- Muuta perspektiivseks jäätmevaldajate registrisse kantud kinnistu omanik ning lugeda erandkorras mitteliitunuks (15.06.2022 kuni 31.07.2023). Taotleja on kohustatud esitama 20.01.2023. vallavalitsusele kirjaliku kinnituse kinnistu mittekasutamise kohta (viimase kuue kuu elektri- ja/või veeared). Kirjaliku kinnituse esitamata jätmise korral jätkub regulaarne jäätmete äravedu 21. jaanuarist tihedusega 1 kord kuus.
- Eraldada toetust MTÜle Vahva Vaeküla projektile "Vaeküla jaanituli 2022" summas 1380 eurot.
- Anda nõusolek MTÜ Punnvõrri korraldada 4. juunil üritus Punnvõrri Karikasarja Aluverre etapp 2022, kella 9–22.
- Tühistada Rakvere vallavalitsuse 20.04.2022 korraldus nr 907 punkt 1 ning mitte eraldada MTÜle Vahva Vaeküla projekti Minirampide ostmise ja paigaldamine Vaeküla mänguväljakule omafinantseeringu katmiseks summas 403,23.
- Kinnitada MTÜ Suusaklubi Telemark projektipõhise toetuse kasutamise aruanded summas 1502 eurot.
- Lisada Rakvere vallavalitsuse ja MTÜ Arma Hipoteraapia- ja Ratsakeskuse vahel sõlmitud Rakvere valla laste ja õpilaste huvihariduse- ja tegevuse rahalise toetuse lepingu lisas olevasse nimekirja Rakvere valla õpilane. Treeningutes osalemine kolm korda nädalas. Tasuda MTÜ-le Arma Hipoteraapia- ja Ratsakeskus perioodil 01.06.-31.08. igakuiselt 200 eurot.
- Seada sundvaldus Telia Eesti ASi kasuks Võhma külas asuvale Suureaugu kinnisasjale.
- Omandada tasuta Sämi-Altküla tee katastriüksus sihtotstarbega transpordimaa.
- Seada tähtajatu sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Näpi alevikus Rakvere valla omandis olevale lirise tänav kinnistul elektripaigaldiste ehitamiseks ja majandamiseks.
- Väljastada projekterimistingimused: kuur-varjualuse projekterimiseks Pikk tn 19 kinnistul Sõmerul; üksikelamu projekterimiseks Viljapuuaija kinnistul Mädapeal.
- Anda ehituslood: Sõmeru aleviku madalseiklusraja ehitamiseks Staadioni tn 1 Sõmerul, LPG gaasipaigaldise püstitamiseks Virukivi kinnistul Andjas, üksikelamu püstitamiseks Metsavahi kinnistul Päides, autode teeninduse hoone püstitamiseks Kuivajõe kinnistul Taaravainus, üksikelamule Roo tn 14 Roodeväljal.
- Anda kasutuslood: tootmishoonele, mille katusele paigaldati päikesepaneelid Papli kinnistul Arknal; päikeseelektrijaamale Metsa vkt 16 Päides.

8. juunil

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele summas 1302,41 eurot.
- Volitada vallavalitsuse laste eestkoste- ja tugiteenuste spetsialisti tegema eestkostetavate arvelduskontoelt ostutehinguid nutitelefoni soetamiseks maksumusega kuni 300 eurot ning tehing maksumusega 878 eurot Norax Koolitus OÜ arveldusarvele.

- Volitada vallavalitsuse sotsiaalnouniku sooritama eestkostetava arvelduskontoelt ostutehing mehhaanilise õmblusmasina ostmiseks maksumusega kuni 120 eurot.
- Osutada psühholoogilist grupinõustamist Rakvere valla riskigrupi kuuluvatele lastele. Teenust osutatakse alaealisi ohustava riskikäitumise ennetamiseks ja vähendamiseks, Kasvamine Iseendaks OÜ nõustaja Kristiina Isand-Savinski poolt ajavahemikel 1.-7. ja 8.-14.08. Koolituse maht kokku on 4 tundi maksumusega 480 eurot. Teenuse rahastamine vallavalitsuse eelarvest nõustamisteenuse rahalistest vahenditest.
- Tunnistada vastavaks riigihankes nr 248562 „Sõmeru aleviku tervise- ja suusarajale tehislumesüsteemi rajamine“ OÜ Kinnisvaraehitus ning OÜ Ferrotek ja OÜ Harjase (ühispakkumus) esitatud pakkumused ning lõpetada hankemenetlus kõigi vastavaks tunnistatud pakkumuste tagasilükkamisega.
- Sõlmida perioodiks 11.06.–1.12. tööleping tegelusjuhiga ning eraldada Ukraina sõjapõgenikega seotud palgakulude katteks 9366 eurot. Sõlmida leping õpetaja abi ametikoha täitmiseks perioodil 01.07.–31.07 ning eraldada palgakulude katteks 1071 eurot Ukraina sõjapõgenike toetusest.
- Seada sundvaldus Telia Eesti ASi kasuks Rakvere vallas asuvatele kinnisasjadele: Katkul Luhamäe, Võhmas Tõnuraha, Kooväljas Mäe ja Kuusiku, Ussimäel Pagusoo tn 9, Sämis Laeva, Katkul Kaarli-Katkutaguse tee katastriüksus, Saviaugu, Varipõllu, Kooväljas Suurekivi.
- Nõustuda Tõrmas Haudejaama kinnistu (maatulundusmaa) osalise jagamisega vastavalt vallavalitsuse 13.10.2021 korraldusega nr 552 kehtestatud detailplaneeringule „Tõrma küla arendusala detailplaneering“ ning määrata moodustatavale katastriüksustele lähiaadress ja sihtotstarve.
- Toetada 2022. aastal valla eelarvest OÜ Coramy tegevust 180 eurot kuus, kokku summas 2160 eurot.
- Anda ehituslood: üksikelamu püstitamiseks Mirdimäe tn 21, 35, 27, 25 ja 23 Taaravainus; vee- ja kanalisatsioonitorustike liitumispunktile Ussimäe tn 1 kinnistuliitumiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga Vaskusti tn L4 Ussimäel.
- Anda kasutusluba Papiaru tee veetorustikule ja survekanalisatsioonile Papiaru tee Papiarus ning Arkna-Rakvere tee ja Vahtra allee 2 Roodeväljal.

15. juunil

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele summas 4211 eurot.
- Paigutada Uhtna hooldekodusse 2 abivajavat isikut. Hooldekodusse paigutamine on vajalik abivajajale ööpäevaringse hoolduse ja toimetuleku tagamiseks.
- Kooskõlastada Ragn-Sells ASi keskkonnaloa taotlus.
- Korraldada Aluveres Veskinurga kinnistu detailplaneeringu eskiisi avalik väljapanekperioodil 4.07-3.08. Rakvere vallavalitsuses ja Sõmeruraamatukogus.
- Seada sundvaldus Enefit Connect OÜ kasuks Päides asuvale Sipelga vkt 9 kinnisasjale.
- Seada sundvaldus Telia Eesti AS kasuks Tõrmas Rakvere valla omandis olevatele katastriüksustele Haudejaama tee ja Nurmiku tee.
- Nõustuda Levalas Raja ja Kartuli katastriüksuste kinnistute piiride muutmise tulemusel moodustatavate katastriüksustega: Raja ja Kartuli sihtotstarbega maatulundusmaad.
- Seada sundvaldus Telia Eesti ASi kasuks järgmistele kinnisasjadele: Võhmas asuvale Väljametsa ja Väljaotsa, Katkul Otsaveli, Sämis Säsimetsa, Vilepilli, Kõrgemäe, Võhmas Liini, Lodupõllu, Sämi-Tagakülas Kolga.
- Tagada ajavahemikul 1.–29.07 valverühma toimimine Sõmeru lasteaed Pääsusilm Uhtna majas.
- Toetada õpilase osalemist korvpalliturniiriks ettevalmistavas laagris 150 euroga huvihariduse kuludest.
- Anda ehitusluba kuivavilja ja märjavilja punkerladude laiendamiseks Jahvataja kinnistul Tõrmas.
- Küsida laenu pakumised 4 000 000 eurot Rakvere valla investeringute finantseerimiseks.
- Eraldada projektitoetust MTÜle Veltsi Küla Selts „Lõkkeõhtu koos ansambel ELVIga“ summas 1135 ning Ubja Külaselts Linda „Ubja küla jaanituli“ summas 1440 eurot.
- Anda nõusolek MTÜle ürituste korraldamiseks: Vahva Vaeküla 23.–24.06 „Vaeküla jaanituli 2022“; Ubja külaselts Linda 22.06 „Ubja küla jaanituli“; Veltsi Küla Selts 26.06 „Lõkkeõhtu koos ansambel ELVIga“.
- Hajaasustuse programmi taotlusvooru laekus tähtaegselt 20 taotlust (4 veesüsteemid, 15 kanalisatsioonisüsteemid, 1 juurdepääsuteed). Täies mahus rahuldada 10 taotlust, osaliselt 2 ja 8 taotlust jätta rahuldamatada toetusvahendite lõppemise tõttu.

Volikogus otsustati

- Võtta vastu Rakvere valla 2022. aasta I lisaelarve.

Rakvere vallavalitsus töötab alates 13. juunist - 21. augustini suvise töögraafiku alusel: esmaspäevast reedeni kell 07.30-15.30.

Ametnike kontaktid, vastuvõtutajad ja puhkused

Vallavanem Maido Nõlvak
tel 527 5488, maido.nolvak@rakverevald.ee
Puhkusel: 27.06–15.07

Abivallavanem Viktor Hänninen
E 13–15, tel 329 5942, 527 7233,
viktor.haninen@rakverevald.ee
Puhkusel: 18.07–07.08; 12.09–23.09

Finantsnõunik Katrin Vellema
tel 329 5949, katrin.vellema@rakverevald.ee

Raamatupidajad Luule Alatsei, Kristel Nõmm, Kaili Ruberg. Tel 322 1888; tel 322 1550
luule.alatsei@rakverevald.ee; kristel.nommm@rakverevald.ee;
kaili.ruberg@rakverevald.ee

Vallasekretär, andmekaitse spetsialist Sirje Veiman
N 9–12 ja 13–15, tel 327 8262, sirje.veiman@rakverevald.ee
Puhkusel: 27.06–29.07

Kantseleispetsialist Tiia Jürisoo
tel 329 5943, tiia.jurisoo@rakverevald.ee

Juhiabi Janne Lainjärv
tel 329 5944, janne.lainjarv@rakverevald.ee
Puhkusel: 04.07–17.07; 08.08–21.08

Arendus- ja planeerimispetsialist Kaire Kullik
tel 322 0846, 506 9623, kaire.kullik@rakverevald.ee
Puhkusel: 18.07–05.08

Maanõunik Jaan Kangur
N 9–12 ja 13–15, tel 322 1025, jaan.kangur@rakverevald.ee
Puhkusel: 18.07–07.08; 17.10–23.10

Heakorraspetsialist Maia Simkin
E 9–11, tel 322 1730, 527 7235, maia.simkin@rakverevald.ee
Puhkusel: 18.07–05.08

Majandusspetsialist Rainis Tõnnison
N 9–12 ja 13–15, tel 329 5945, 512 9231,
rainis.tonnison@rakverevald.ee
Puhkusel: 18.07–07.08

Majandusspetsialist Janek Seidelberg
tel 329 5945, 529 0230, janek.seidelberg@rakverevald.ee
Puhkusel: 18.07–07.08

Keskkonnakaitse spetsialist Sandra Schmidt
tel 5193 1280, sandra.schmidt@rakverevald.ee
Puhkusel: 27.06–15.07

Ehitusjärelvalve spetsialist Inge Liivak
E 9–11, N 9–12 ja 13–15, tel 329 5947,
inge.liivak@rakverevald.ee
Puhkusel: 27.06–15.07; 08.08–14.08

Sotsiaalnounik Anneli Saaber
vastuvõtt kokkuleppel, tel 329 5948, 528 3430,
anneli.saaber@rakverevald.ee
Puhkusel: 11.07-31.07; 10.10-16.10

Sotsiaaltööspsialist Mirje Reinumäe
E 9–11, N 9–12 ja 13–15, tel 327 8264, 528 8686,
mirje.reinumae@rakverevald.ee
Puhkusel: 20.06-10.07

Sotsiaalkaitse ennetustöö spetsialist Eneli Baumann
tel 5190 3010, eneli.baumann@rakverevald.ee
Puhkusel: 11.07-31.07

Laste eestkoste- ja tugiteenuste spetsialist Eveli Indov
tel 329 5946, 5433 0046, eveli.indov@rakverevald.ee
Puhkusel: 01.08-16.08

Lastekaitse spetsialist Evely Kajala
tel 329 5946, 520 7013, evely.kajala@rakverevald.ee

Haridus- ja noorsootöönounik Monica Jaanimets
tel 322 1132, 5866 4670, monica.jaanimets@rakverevald.ee
Puhkusel: 04.07-31.07

Kultuurinõunik Siiri Saarmets
tel 322 1021, 5336 4604, siiri.saarmets@rakverevald.ee
Puhkusel: 04.07–29.07; 08.08–16.08

Sporti- ja tervisedenduse nõunik Siiri Kohver
tel 5301 9590, sport@rakverevald.ee;
siiri.kohver@rakverevald.ee
Puhkusel: 11.07-22.07

Noorsootööspetsialist Oxana Nikitina
tel 5301 5577, oxana.nikitina@rakverevald.ee
Puhkusel: 11.07-29.07

Kultuuritöötaja Reelika Kirsipuu
tel 322 1021, 5330 0288, reelika.kirsipuu@rakverevald.ee
Puhkusel: 11.07-04.08

IT-nõunik Mario Mikvere
tel 327 8266, 515 3752, mario.mikvere@rakverevald.ee
Puhkusel: 11.07-29.07

Millised kodused esmaabivõtted toimivad ja mis on ajast ja arust?

Suvel liiguvad lapsed rohkem ringi, viibivad õues ja oht endale üht või teist moodi häda teha muutub tõenäolisemaks. Lihtsamaid esmaabinõuandeid jagab Merivälja kooli kooliõde Anu-Ell Kruusmann.

Iga väike kriimustus või putukahammustus ei nõua arsti juurde pöördumist. Küll aga tuleks kodust esmaabi andes tegutseda nii, et kasu asemel ei sünniks kahju. Vahel tekib isegi kõige lihtsamate tervisevõtte lahendamisel nõutus, kuidas on kõige õigem - sest internet on infot täis ja valida raske. On ka mõned ravivõtted, mis kindlasti ei sobi - hoolimata sellest, et nii võisid teha meie emad ja vanaemad.

Parim haavapuhastusvahend on vesi

Joostes, ronides ja rattaga sõites juhtub vahel ikka, et laps kukub põlve puruks või küünarnuki marraskile. Kui pole just tegemist sügava haavaga, mille puhul ei taha verejooks kuidagi kinni jääda, on täiesti võimalik lapsevanemal endal katkist kohta tohterdada. Kõige käepärasem puhastusvahend on tavaline vesi. Haavale tuleks lasta voolavat vett peale ning uhtuda mustus välja, selliseid pindmisi haavu võib ka seebiga pesta. Kui kellelgi õnnetuse juures viibinud inimestest on näiteks pudeliga kaasas joogivesi, siis see sobib suurepäraselt.

Loomulikult on olemas ka erinevaid desinfitseerivaid haavapuhastusvahendeid, sellisel juhul ma soovitan siiski kaasaegseid apteegitooteid, mis põhjustavad puhastamisel vähem valu ja kipitustunnet kui alkoholi-põhised ained või vesinik. Ja ehkki briljantroheline, jood või kaaliumpermanganaat tunduvad olevat vanad ja äraproovitud vahendid, siis tegelikult segavad värvilised vedelikud haava seisukorra hindamist ning võivad haava kudesid kahjustada.

Kui haav puhastatud, tuleks kasutada haavageeli ja sulgeda haav haavaplaastriga või siduda. Tõde on see, et paranemiseks on haaval õhku vaja, kuid tänapäevased haavasedemed lasevad õhku läbi.

Minu enda lapsepõlves pandi sageli veritsevale kohale teeleht. Taimetargad ütlevad, et tegelikult peaks värske teelehe panema haavale purustatult, sest verejooksu aitab peatada just taimest tulev mahl. Omalt poolt lisan juurde, et haavale asetatav teeleht ei tohiks olla must või tolmune, niisiis kui katsetada, siis ikka puhaste lehtedega.

Lapsed peavadki jooksma ja ikka tuleb ette kukkumisi. Natuke saab aga hullema ärahoidmiseks midagi ka ennetuseks teha. Rattaga, samuti tõukerattaga sõites tuleks kindlasti kanda kiivrit ja miks mitte ka rattakindaid ja põlvekaitsmeid.

Lastevanematele soovitan teha selgitustööd, et kõik kohad ei ole head mängupaigad. Näiteks mahajäetud varisemisohhtlikud hooned

või raudteeäärne ala ei ole kindlasti laste jaoks.

Las hapukoor jääb külmikusse

Meie siin Eestis oskame hinnata palavat suve, aga päikesevannidega ei tohi liialdada. Katmata peaga ereda päikese käes viibimine võib kaasa tuua päikesepeite, millest annab märku peavalu, uimasus, iiveldus ja isegi oksendamise. Esimese asjana tuleb veenduda, et kannatanu saaks päikese käest ära ja jooks vett, halvema enesetunde korral võiks pikali visata. Tuleb teha jahutavaid kompressid peapiirkonda - selleks asetada otsmikule ja kuklale märjad lapid, kõlbab ka märg paber.

Päikesepeitest annab märku naha tugev punetus, olenevalt olukorra raskusastmest võivad tekkida isegi villid ja tõusta palavik. Kindlasti ei tohiks vana kombe kohaselt määrada kõrbenud

nahale hapukoort. Jah, see on külmikust võetuna külm, mis ilmselt põhjustaski selle toiduaine laialdase kasutuse päikesepõletuse korral, kuid nahk ei saa rasvaste määrete alt piisavalt hapnikku, mis võib isegi olemise halvemaks teha. Nahka tuleks jahutada märja rätikuga, hästi aitavad ka jahutavad aalod või teepuuõli sisaldavad geelid.

Päikesekaitsekreemi kasutamine ja mütsi kandmine on suvel väga oluline, samuti tuleks kaasas kanda veepudelit.

Puuk vajab kiiret tähelepanu, mitte võiga määrimist

Puuk on vastik tegelane ja neid leidub nii metsas kui linnapargis ja koduaias. Kui leiate naha sisse kinnitunud puugi, peaks selle võimalikult kiiresti välja tõmbama. Selleks sobivad kõige paremini peene otsaga pintsetid, mida on võimalik apteegist soe-

tada. Nendega tuleb haarata puuk kinni võimalikult pea juurest, nii naha lähedalt, kui võimalik ja siis ära tõmmata. Sealjuures peaks hoiduma pahategija tagakeha pigistamisest, sest selliselt on võimalik haigustekitajal suurem tõenäosus inimese organismi pääseda. Kindlasti pole vaja puuki võiga või alkoholiga määrada - igasuguse ärrituse korral võib puuk eritada haava sisse veelgi enam sülgel ja nakatumisohtu suurendada.

Kui puugi pea jääb siiski sisse, siis pole tarvis hakata seda välja urgitsema. Aja-pikku tuleb see ise välja. Aga puugi hammustuskohal võiks hoida silma peal, seda ka juhul, kui puuk tervenisti kätte saadi. Kui sinna ümber tekib sümmeetriline punane suuremat sorti sõõr, on alust kahtlustada borrelioosinakkust. Diagnoosi kinnitab ja ravi määrab siis juba perearst.

Soovitan kindlasti puukentsefaliidivastast vaktsiini.

Erinevalt borrelioosist pole entsefaliidi vastu spetsiaalsed ravimid ja haigus võib kulgeda väga raskelt, lausa eluohtlikult. Puugiohtu saab vähendada, kui metsa minnes pihustada endale peale puugitõrjevahendit, panna selga pikad riided ja toppida püksisääred sokkide sisse. Koju jõudes võiks aga teha puugikontrolli - puugil on kombeks parimat kinnituskohata otsides mööda ohvri keha ringi jalutada. Nii saab pahategija õigel ajal kätte.

Koduapteek suveks korda

Enne suure suve algust on mõistlik kodus esmaabikapis inventuur teha - ega sinna ole jäänud iidamast-aadamast poolikuid tabletilehti ja -purke. Neist võiks vabaneda, aga seejuures tuleb teada, et aegunud ravimite koht pole olmeprügis ja WC-potis, vaid ohtlike jäätmete vastuvõtupunktis, kus võetakse vanu ravimeid vastu tasuta. Igaks juhuks võiks kodus olemas olla erinevas suuruses haavaplaastreid ja -sidemeid, haava desinfitseerimisvahend, haavageel, valuvaigisti, allergiaravim, termomeeter ja palavikualandaja, päikesekaitsekreem ja jahutav geel põletuse puhuks, puugitõrjevahend ning midagi ka seedimise toetamiseks. Kui suvi möödub kodust eemal - vanaema juures või suvilas - peaks sealgi esmaabivahendid olemas olema. Siis on rahulik tunne suvele vastu minna.

SA Tallinna
Koolitervishoid

Ülemaailmsed kriisid kergitavad abivahendite hindu

Üleüldine hinnatõus kergitab ka erivajadustega inimeste abivahendite maksumust. Tõusevad nii ostu- kui üürihinnad, sest kallimaks on muutunud abivahendite valmistamine, transport ja ka hooldus.

Kiirem muutus algas eelmise aasta kevadel kui maailmas transpordi kulud kiiremini kasvama hakkasid. See puudutas ka Invaru, sest toodete komponendid pärinevad maailma erinevatest osadest, ehkki kokku pannakse need peamiselt Euroopas. Kui transpordihinnad tõusma hakkasid, tõstsid hinda ka tootjad ja loomulikult mõjutab see kõik valmis kaupa.

Teiseks kallines mullu tooraine. Aasta lõpu poole tekkis Euroopas metalli puudujääk, raud läks kallimaks. Nüüd on ka plastik läinud kallimaks. Kõik abivahendid ongi aga kokku pandud metall- ja plastiktetailidest. See on ka põhjus, miks kerkivad kogu kaubasortimendi hinnad. Peamiselt laenutatavad asjad nagu ratastoolid, hooldusvoodid ja teised suured abivahendid

sisaldavad metalli ning plastikut ja on seetõttu kallimaks läinud. Samas on umbes 25% kallinenud ka mähkmete valmistamiseks vajalik tooraine, mistõttu maksavad mähkmed nüüd rohkem.

Kui palju jõuab tarbijani?

See, kui palju tunnevad vajalike abivahendite kallinemist nende kasutajad, sõltub mitmest asjaolust. Inkotooted on selline sektor, kus peame kogu hinnatõusu müügihinnale lisama, sest tegemist on suure kasutusvooga kaubaga ja meil pole võimalik puhvrit omada - kogu laovarude saab paari nädalaga otsa. Põhiliste üüritoodete puhul nagu ratastoolid, tugiraamid, püüame nii suurt varu odava hinnaga tooteid sees hoida kui võimalik.

Üüritoodete puhul ei ole jutt enam niivõrd tootjapoolsest hinnast, vaid ka edasine käitlemine - hooldus, puhastamine ja remont koos selleks vajaliku tööjõukuluga. Abivahendikeskused seisavad silmitsi olukorraga, kus tõusnud on energia- ja teised kommunaalkulud, tootjad tõstavad hindu ja ka töötajad tahavad üleüldise

elukalliduse valguses rohkem palka. Nii et kui me aasta alguses tõstisime üüritoodete hindu kuni 5%, siis juuli algusest tõusevad hinnad veel 0,5-5%, olenevalt tootest.

Alles jääb hädavajalik

Kuidas võib mõjutada abivahendite üleüldine hinnatõus inimesi, kes neid kasutavad? Need eluks vajalikud abivahendid, milleta ei saa hakkama, hangitakse ikka. Võimalik, et osade kaubagruppide juures otsitakse kokkuhoiukohti. Näiteks inkotooted - kasutaja võib proovida mähkmete päevast kogust vähendada, valida suurema imavusega toote või vahetada kallima brändi odavama vastu.

Üüritoodete puhul vaadatakse aga kriitilise pilguga oma vajadused üle. Kuna seni on madalamate piirhindade ja riigi soodustuse tõttu olnud abivahendite üürimine soodne - me räägime paarist eurost kuus - siis on neid inimesi, kes üürinud mitu abivahendit või siis on toanurka seisma jäänud abivahend, aga tegelikult seda eriti ei kasutata.

Kui hinnatõus muutub tuntavamaks, tekib suurem motivatsioon see tagasi tuua. Ühiskonnagrupp, kes abivahendeid kasutab, on nagunii rahaliselt keerulisemas olukorras ja juba mõne protsendiline hinnatõus annab nende jaoks tunda. Sellepärast hakatakse kokku hoidma eelkõige mugavuse pealt. Mis on praeguses olukorras igati mõistetav, kuid siin on ka ohukoht, kui säästmise tagajärjel hakkab kukkuma abivajajate elukvaliteet.

FOTO: KRISTIAN KRUISEER

LAURI LEINUSTE,
abivahendikeskuse
Invaru arendusjuht

Kogu Eesti loeb!

Head raamatukogude aastat!

www.raamatukogud.ee

11. juulist – 14. augustini
Uhtna raamatukogu avatud kolmapäeviti 9.00-16.00

Kui sel suvel Uhtna poodi sisseoste lähed tegema, siis võta kindlasti koridorist kaasa mõni raamat, mida vihmade ilmadega on mõnus lugeda. Riulit varustab raamatutega Uhtna raamatukogu.

EESTI HAIGEKASSA ANNAB TEADA

Ajaleidjat on digiregistratuuris kasutanud tänaseks üle 1000 inimese

Kevadel avati üleriigilises digiregistratuuris uus lahendus Ajaleidja. Täna on nutikat vastuvõtuaia otsijat kasutanud üle 1000 inimese.

Eriarsti vastuvõtuaia broneerimine võib vahel populaarsematel erialadel ja enam asustatud linnades olla üsna aeganõudev. Märtsi lõpus avaliku sektori innovatsiooniprogrammi ning Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse koostööna sündinud lahendus võtab aga vastuvõtuaia leidmise üleriigilises digiregistratuuris sisuliselt enda peale.

Kui üleriigilises digiregistratuuris kohe sobivat aega pakuda pole, avaneb inimesel võimalus end seal ootejärjekorda lisada. Ajaleidja annab seejärel SMSi ja e-maili teel märku kui sobiv aeg tekib.

Täna on Ajaleidjat kasutanud üle 1000 inimese, kõige enam Harju- ja Tartumaal. Tervisekassa partnersuhtluse osakonna projekti juhi Geitrin Janseni sõnul on katsetatav teenus küll esimesed kasutajad leidnud, kuid huvi võiks selle vastu olla veel suurem. Ajaleidja mõte on hoida kokku inimeste aega, kes käivad uute aegade olemasolu igapäevaselt veebis kontrollimas, julgustame seda kindlasti katsetama. Ajaleidja on praeguseks liitunud mahuliselt kaks kolmandikku Eesti raviasutustest ning uusi partnereid ootab Tervisekassa veel.

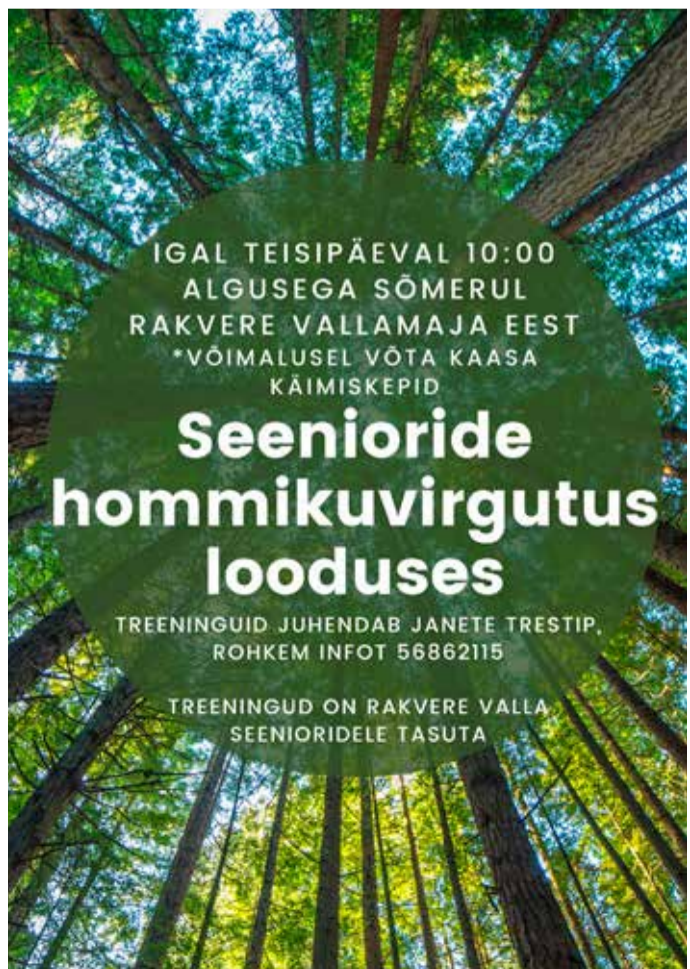
2022. aastal katsetatakse Ajaleidjat pilootprojektina esialgu kolmel erialal: endokrinoloogia (sh laste vastuvõtt), kardioloogia (sh stimulaatorite paigaldamine) ning naha- ja dermatoveneroloogia (sh nahakasvajatega seotud vastuvõtt). Algselt olid Ajaleidja kaudu teenused kättesaadavad viies haiglas (Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Tartu Ülikooli Kliinikum, Ida-Tallinna Keskhaigla, Medicumi ja Medita), maikuu lõpust lisandus neile ka Lääne-Tallinna Keskhaigla.

Kokku on kahe kuu jooksul Ajaleidja kaudu broneeritud 176 eriarsti aega. Kõige populaarsem eriala on olnud naha- ja suguhaiguste arsti vastuvõtt, kuhu on Ajaleidja kaudu broneeritud 98 aega. Ülejäänud kahe eriala jaoks on vaja arsti saatetähta. Kardioloogi ja endokrinoloogi vastuvõtte on vastavalt broneeritud 22 ja 17.

Suve jooksul on tervisekassal plaanis kasutajate käest ka tagasisidet küsima hakata. Kuigi esialgne tagasiside on olnud positiivne ning teenust arendame ka praegu koostöös TEHIKuga edasi, siis inimeste tähelepanekud viivad meid kõige enam edasi ning samas keskkonnas on neid kõige parem ka vahetult küsida. Oma tagasiside saab teenuse kohta tulevikus jätta samuti üleriigilisel digiregistratuuri platvormil.

2022. aasta sügisel otsustatakse koostöös raviasutuste ja huvigruppidega järgmised sammud. Kui lahendus ennast õigustab, laiendatakse seda järgemööda järgmistele erialadele ning asutustele.

Ajaleidja idee sündis avaliku sektori innovatsiooniprogrammis Innovatsioonitiimi, Sotsiaalministeeriumi, Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse ja Tervisekassa koostöös, tuginedes terviseinfosüsteemide kasutajate sisendile. Idee arendamiseks on andnud olulise panuse süsteemi arendaja Kodality OÜ.

Kas sina juba eraldad kodus biojätmed muust prügist?

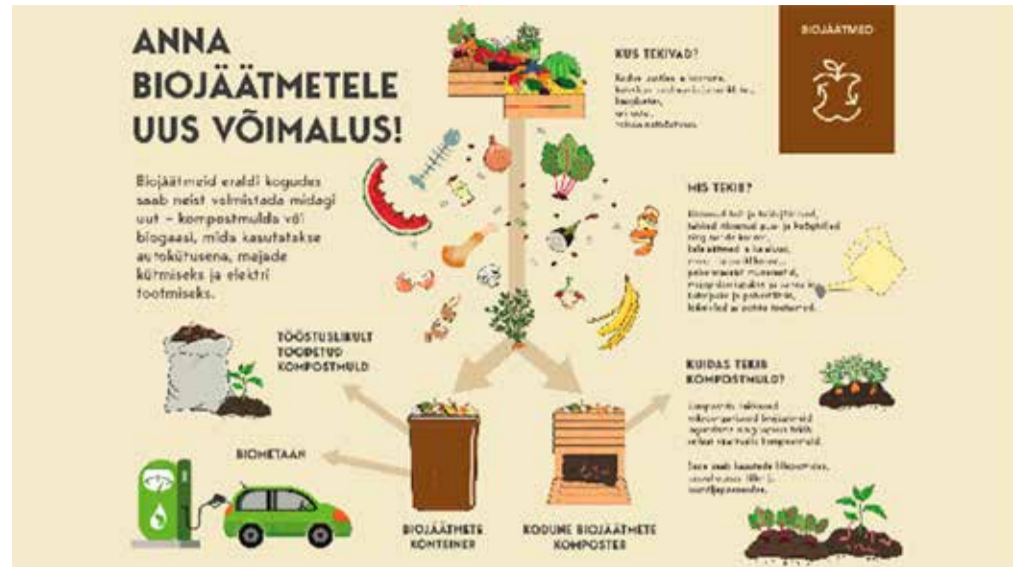
Õige pea muutuvad enamikus kohalikes omavalitsustes jäätmeveo tingimused. Paljude inimeste jaoks tähendab see võimalust kodus biojätmeid konteinerisse koguda.

Eesti kodudes tekib igal aastal 300 kilogrammi jäätmeid inimese kohta. Sellest ligi kolmandiku moodustavad köögis ja toiduvalmistamisel tekkivad biojätmed. Biojätmeteks on näiteks riknenud puu- ja köögiviljad ja nende koored, liha- ja kalajätmed ning luud, munakoored, kohvi- ja teepaks koos filtriga, majapidamispeber ja salvärätid, aga ka lõikelilled ja ilma potita toataimed koos mullaga.

Selliseid jäätmeid ei tohiks panna majapidamises tekkiva muu prügi hulka. Biojätmete eraldi kogumine on kohustuslik ja äärmiselt vajalik. See on ka lihtsaim viis igapäev anda oma panus keskkonnahoidu.

„Biojätmed ei ole tegelikult prügi, vaid ressurss, mida saab täielikult ringlusse võtta. Olmejäätmete hulka visatuna ei saa biojätmeid sealt enam kätte, samuti määrivad ja rikuvad nad ära muu väärtusliku materjali, millest saaks samuti midagi uut valmistada,“ selgitas Keskkonnaministeeriumi asekantsler Kaupo Heinma.

Liigiti kogutud biojätmetest valmistatakse praegusel ajal Eestis enamasti komposti, mis sobib kasutamiseks mullaviljakuse parandajana. Lähiaastail on näha ka biogaasi tootmise kasvu, mida kasutatakse autokütusena, majade kütmiseks ja elektri tootmiseks.

Toimiva kompostikasti valmistamisega saab asjalik pererahvas ka ise hakkama.

Juba 2023. aasta lõpuks peavad kohalikud omavalitsused tagama biojätmete tekkekohal liigiti kogumise või ringlussevõtu. Paljudes kohalikes omavalitsustes toimuvad muutused jäätmeveos aga juba sel aastal. „See tähendab, et tekib võimalus ja kohustus biojätmeid koguda konteinerisse või – kui see on mõistlikum – nõuetekohaselt kodus kompostida,“ sõnas Heinma.

Eri liiki jäätmete eri kastidesse kogumine vajab majapidamises küll esiti harjumist, kuid on elanike jaoks enamasti soodsam. „Jäätmeveo hind on omavalitsuselt erinev, kuid liigume suunas, kus segaolmejäätmete äraandmine muutub üha kallimaks, mistõttu biojätmete liigiti kogumine säästab rahakotti, kuna olmejäätmeid tekib selle võrra vähem,“ selgitas Heinma.

Linnades ja alevikes on biojätmeid mõistlik koguda konteinerisse, mida tühjendab graafiku alusel jäätmevedaja. Konteinerisse tuleks

biojätmed panna lahtiselt, paberkotis või spetsiaalse biolaguneva kotiga, mida müüvad näiteks suuremad toidupoe. Tavalisse plastist juurviljakotti ei tohi biojätmeid panna.

Eramajades ja maapiirkondades on alternatiiviks kompostimine. On tähtis meelde pidada, et toidujätmeid tuleks kompostida kinnises kompostris. „Lahtisena meelitavad nad ligi linde ja hulkuvaid koduloomi, maapiirkondades kindlasti ka metsloomi, kes ei peaks elumajade lähedusse tulema,“ hoiatas Heinma.

Kinnise kompostri võib ka ise ehitada, ent see peab vastama kohaliku omavalitsuse seatud tingimustele. Need leiab omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjast. Samuti tasub nõu küsida valla- või linnavalitsuse keskkonnaspetsialistilt.

Ära viska väärt ressursi minema, anna biojätmetele uus võimalus!

Keskkonnaministeerium

Sõmeru kooli südamesõbraliku siseaia pidulik avamine

Kooliaasta lõpp on väga ilus aeg – ilmad on soojad, päike paistab, õppetöö ja huvitegevus lõppenud, inimesed on rõõmsad ja suve ootuses. Meie loodud kooli siseaia avamine on samuti uhketes õites ja pakub silmailu.

Kuna tahtsime tunnustada kooli kokanduse ringi õpilasi tubli töö eest, neljanda klassi ettevõtlikumaid ning kooli õpilasesindust aktiivse tegutsemise eest, siis otsustasime korraldada piduliku tänuürituse

koos kooli siseaia ametliku avamisega.

Kohale olid kutsutud kõik, kes aitasid aia loomisele kaasa – õpetajad, tunnustusi saavad õpilased, Rakvere valla esindajad ning kooli juhtkond. Lõ-

gati linti, peeti ilusad kõned, jagati kiitust, kuulati head muusikat ning nautiti maitsvat toitu.

Tekst ja fotod KADI MURAKAS

KODUKOHVIKUTE JA MAAL ELAMISE PÄEV RAKVERE VALLAS

24. septembril toimub Rakvere vallas taas Maal elamise päev

Armas Rakvere valla elanik!
Võta kampa naabrinaine, sõber või lihtsalt kambajõmm ja ava üks omanäoline KODUKOHVIK

Vahet ei ole, kas elad majas, korteris või soovid tutvustada oma vahvat töökollektiivi kõik on oodatud!
Registreerides märgi ära oma kohviku nimi, asukoht ja lahtiolekuaeg.

Registreeri oma kohvik enne 10. augusti.
Info ja registreerimine: siiri.saarmets@rakverevald.ee

5. RAKVERE VALLA SUVEJOOKS

30.07.2022 SÕMERU-NÄPI RAHVASPODIVÄLJAKUL

10:00	REGISTREERIMINE JA NUMBRITE VÄLJASTAMINE	12:40	2,5 KM NOORTEJOOKS
12:00	AJAVÕTUTA 100 M TILLUJOOKS		2,5 KM KÖND
12:10	200 M MINIJOOKS	13:00	9 KM PÕHIJOOKS
12:20	600 M LASTEJOOKS	14:00	9 KM KÖND
			AUTASUSTAMINE

IGALE OSALEJALE SARJA ETAPI MEDAL!

JUHEND JA REGISTREERIMINE WWW.JOOKSUSARI.EE

Hei, tantsuhuviline naine

Ootame sind naterahvatantsurühma tantsima. Sõgeseest hooglast alustab SÕMERUL taas NAISRAHVATANTSURÜHM Kristi Rätisea juhendamisel.

Kui sa tunned huvi ja tahaksid kaasa löua siis anna endast märku kirjutades eirisaarmets@rakverevald.ee või helistades tel 5336 4604.

Lasila mõis Ootame sind 24. juulil Lasilasse mõisa südasuvisel mõisapäeval

"Meitel on mõntus"
13.00 - Moonaküla Muusikaakadeemia
15.00 - MTÜ KaRaKTeer teater
18.00 - Uhtna mandoliiniorkester

Tasuta!

Mõisa uksed avatakse kell 11.00.
Kogu päeva täidavad mõnusad tegevused nii suurtele kui väikestele.
Korraldab MTÜ Lasila Mõis, toetab Rakvere vald

Volüümikate suvepäevad „Terves kehas terve vaim“

laupäeval 16. juulil

Ubja külakeskuses ning selle ümbruses.

Kas suvepäevadel osalemiseks peab olema volüümikas? Kindlasti mitte - kõik soovijad on oodatud. Kavas on keha ja vaimu turgutamine (muusika ja helid, erinevad rituaalid ja liikumine, tervist toetav toitumine ning rohkelt hingeturgutust ja positiivseid emotsioone).

Vajalik on eelnev registreerimine merli.tm127@gmail.com.

Tule ise ja võta sõbrad kaasa ning veedame üheskoos ühe tervist turgutava päeva.

Sõmeru saun on juunis ja juulis SULETUD.

Saun avab uuesti uksed 11. augustil

Aeg ühiseid rõõme ja muresid ei mata, aeg kaunimad ajad meelde jätab.

Mälestame

REIN VANNUS 28.10.1958-18.06.2022 SÕMERU

KEVIN PEEK 25.05.1991-20.06.2022 UBJA

Laasuko rahu ja piisavalt õnne, rõhkesti päikest täna ja homme.

Dalju õnne meie uus vallakodanik!

SIIM-SANDER ROSAR Uhtna

Üks päev kui pärl on teiste seas,
see koordub aastast igas eas.
Ta väga kiirelt mööda läheb,
kuid eluks ajaks meelde jääb.

Õnnetleme juulikuu juubilare ja sünnipäevalisi

94. sünnipäeval

LOVIISA LIIVAS Sõmeru
ELLEN REEMER Arkna

92. sünnipäeval

ALVINE TAMMOJA Sõmeru
LEIDA LANTO Ubja

90. sünnipäeval

VALVE LUMISTE Eesküla
MAGDA KANGRO Vaeküla
LIIDIA SOOSAAR Sõmeru
GALINA POTŠEBÖT Ubja
HELMİ TÖNNOV Ubja

89. sünnipäeval

VARVARA SAEGA Mädaepa

88. sünnipäeval

ALEKSANDRA ÖIS Tõrma

86. sünnipäeval

TIIA TIITUS Lepna
TÖNU JOAB Uhtna

85. sünnipäeval

UNO PAIST Näpi
AINO-MIRALDA EISKOP Lasila
HELDA RANDUS Lepna
ÖILME EHASALU Sõmeru

83. sünnipäeval

VALENTINA ÖUNAPUU Uhtna
MARE BÜRKLAND Näpi
LIIVI PAUMANN Sämi

82. sünnipäeval

AIDE KARJA Näpi
AADO PROOSA Sõmeru
SVETLANA AITMAN Sõmeru
HEINAR ROOV Sõmeru
ANNE SIRELBU Lasila
HARDO KRIISA Sõmeru

81. sünnipäeval

HILJA GRUBE Karunga
MALL KAMS Vaeküla
OLAVI ODAR Näpi

80. sünnipäeval

ELLE-MAIE PÖLDVEE Karivärava
HINGE KALJUND Katela
ANNE MÄE Tõrma
VIIVI AUNAPUU Levala
ANNELA VALL Kõrgemäe
MALL VAGUR Kõrgemäe

75. sünnipäeval

RAIVU LICHTFELDT Kohala
MAIMU KALJUVEER Kohala
NADEZHDA AÄVER Lepna
VILLEM ROOSVÄLI Arkna
PAUL SUVISTE Päide
VIIVE UDURAND Karivärava

70. sünnipäeval

VIRVE HEINSAR Lepna
AGU LIIVA Sõmeru
TIINA LOODUS Sõmeru
VIRVE TOMBÄND Järni